VSSE
Veiligheid van de staat
sûreté de l'état

INTELLIGENCE REPORT 2025

VEILIGHEID VAN DE STAAT

.be

Verantwoordelijke uitgever: Francisca BOSTYN

Koning Albert II-laan, 6 - 1000 Brussel

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD

Ik ben fier ook dit jaar weer dit *Intelligence Report* te kunnen presenteren. Het opstellen ervan is telkens opnieuw een uitdaging, maar tegelijk ook een belangrijk moment van reflectie. Het biedt de opstellers, en hopelijk ook de lezers, de gelegenheid om even stil te staan bij de dreigingen waarmee we het afgelopen jaar, als dienst én als samenleving, werden geconfronteerd, en om vooruit te blikken op de uitdagingen die ons in de komende maanden te wachten staan. Dit *Intelligence Report* is voor mij dan ook veel meer dan een louter formeel verslag.

In mijn voorwoord van het *Intelligence Report* 2024 stelde ik vast dat de internationale geopolitieke context een directe weerslag had op onze binnenlandse veiligheid. Die vaststelling blijft onverminderd geldig aan het begin van 2026. De oorlog die Rusland voert in Oekraïne, blijft de veiligheidssituatie in Europa en bijgevolg ook in België mede bepalen. Hoewel dit conflict zich op ons grondgebied niet manifesteert als een conventionele militaire confrontatie, vertaalt het zich wel in een breed en divers spectrum aan hybride dreigingen, gaande van spionage en inmenging tot cyberoperaties en desinformatie. Dergelijke acties zijn erop gericht onze weerbaarheid te testen, twijfel te zaaien en het vertrouwen in onze instellingen te ondermijnen.

Daarnaast is China nog steeds een nadrukkelijke veiligheidsuitdaging voor Europa en voor België, met name daar waar economische, technologische en veiligheidsbelangen in elkaar overlopen. Strategische investeringen, afhankelijkheden in sleuteltechnologieën, toegang tot kritieke infrastructuur en activiteiten in het cyberdomein en op het vlak van spionage en inmenging vragen om verhoogde waakzaamheid met het oog op de bescherming van onze nationale belangen.

Tegelijk blijft de terroristische dreiging aanwezig. De Islamitische Staat en Al Qaeda zijn niet verdwenen, de aanslag op Bondi Beach in Australië op 14 december 2025 is hier een tragisch voorbeeld van. De aanhoudende conflicten in het Midden-Oosten blijven een voedingsbodem voor radicalisering. De situatie in Gaza fungeert daarbij in het bijzonder als katalysator voor nieuw geweld, ook buiten de regio, en wordt actief aangewend door terroristische organisaties in hun propaganda. Hun retoriek kan individuen ertoe aanzetten om over te gaan tot gewelddadige acties.

Naast deze dreigingen blijft extremisme in zijn verschillende vormen een aandachtspunt. De extremistische dreiging van de Moslimbroederschap is actueel en uit zich onder meer in pogingen om op verborgen wijze invloed uit te oefenen op het overheidsbeleid inzake de islam. In dat opzicht vormt deze beweging eveneens een risico op inmenging. Daarnaast vormt de huidige, steeds meer gepolariseerde wereld een vruchtbare voedingsbodem voor het aanwakkeren en versterken van extremistische bewegingen, zowel van links als van rechts. Extremistische propaganda, intimidatie van tegenstanders, en oproepen tot geweld, zijn methoden die aan beide kanten van het extremistische spectrum worden gebruikt

Daarbovenop vormt de georganiseerde misdaad een steeds grotere veiligheidsuitdaging. Criminele organisaties vertonen in toenemende mate een staatsondermijnend karakter, onder meer door corruptie, intimidatie van ambtenaren en magistraten en de infiltratie van legale structuren.

In deze context is samenwerking geen abstract begrip, maar een dagelijkse realiteit. Meer nog, ze is vandaag essentieel. De Veiligheid van de Staat blijft daarom sterk inzetten op nationale partnerschappen, in het bijzonder met de militaire inlichtingendienst, maar ook met andere actoren binnen de bredere veiligheidsketen. Alleen via intensieve informatie-uitwisseling en gezamenlijke analyse kunnen dreigingen tijdig worden geïdentificeerd en doeltreffend worden aangepakt.

Internationale partnerschappen blijven van cruciaal belang voor een dienst als de Veiligheid van de Staat. Er wordt dagelijks nauw samengewerkt met Europese partnerdiensten en met bondgenoten binnen de NAVO, vanuit de overtuiging dat collectieve veiligheid onze slagkracht vergroot. Tegelijk blijft de dienst alert voor de mogelijke impact van nieuwe internationale ontwikkelingen, zoals wijzigingen in het buitenlands en veiligheidsbeleid van belangrijke partners, waaronder de Verenigde Staten.

De veelheid en complexiteit van deze dreigingen stellen hoge eisen aan onze dienst en aan onze medewerkers. De afgelopen jaren hebben we belangrijke hervormingen doorgevoerd; vandaag ligt de nadruk op consolidatie en verdere professionalisering. Met bijkomende middelen en een aangepast wettelijk kader zullen we beter in staat zijn om dreigingen niet alleen te analyseren, maar ook actief te verstoren, in overeenstemming met de evoluties binnen andere Europese partnerdiensten.

Naast haar inlichtingenopdracht vervult de Veiligheid van de Staat ook een wezenlijke veiligheidsopdracht. De integratie van de Nationale Veiligheidsoverheid in 2024 heeft daarbij een bijkomende verantwoordelijkheid met zich meegebracht, met name het waken over de veiligheid van geclassificeerde informatie. In de huidige geopolitieke context is de bescherming van dergelijke informatie uitgegroeid tot een cruciale pijler van zowel nationale als collectieve weerbaarheid binnen de Europese Unie en de NAVO. De dienst heeft de voorbije periode dan ook aanzienlijke inspanningen geleverd om dit luik verder uit te werken.

Tot slot sluit ik dit voorwoord graag af met een woord van dank. De kwaliteit en geloofwaardigheid van de Veiligheid van de Staat, zijn in de eerste plaats te danken aan de inzet, de integriteit en de professionaliteit van haar medewerkers. Als administrateur-generaal ben ik bijzonder erkentelijk voor het grote verantwoordelijkheidsgevoel, de vakkennis en de veerkracht die zij telkens weer aan de dag leggen. Dit rapport beschouw ik dan ook als een erkenning van hun werk.

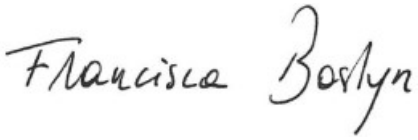

SAMEN WERKEN AAN DE VSSE VAN DE TOEKOMST

De VSSE maakt elke dag het verschil voor de veiligheid van ons land dankzij haar doorgedreven specialisatie, expertise, kennis, … Zowel op het terrein als achter de schermen bewijst de dienst haar doeltreffendheid bij de bescherming van onze democratie en onze instellingen.

Zeker in de snel veranderende geopolitieke context van vandaag moet België kunnen rekenen op een toekomstgerichte inlichtingendienst. Daarom investeren we in de VSSE, met de ambitie om haar uit te bouwen tot dé referentie in de strijd tegen extremisme, terrorisme, spionage en inmenging.

Investeren in veiligheid

Tijdens de voorbije legislatuur lag de focus op de aanwerving van extra medewerkers voor de VSSE. Deze legislatuur zetten we in op investering in technologische middelen, zodat de VSSE haar werking kan aanpassen aan de steeds evoluerende (hybride) dreigingen.

Om die reden scherpen we het operationeel instrumentarium en ook het juridisch kader van de VSSE verder aan. Begin december nog gaf de ministerraad groen licht voor de aankoop van een *tool* die communicatie van targets moet intercepteren.

Een herziening van de wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zal ervoor zorgen dat de VSSE in staat zal zijn om dreigingen niet alleen op tijd te detecteren, maar ook om er doeltreffend tegen op te treden. Investeren in de VSSE is dus heel duidelijk investeren in veiligheid.

Een onmisbare samenwerking

Veiligheid en rechtvaardigheid gaan hand in hand: sterke en efficiënte veiligheids- en inlichtingendiensten vormen een noodzakelijke voorwaarde voor een rechtvaardige Justitie.

Justitie speelt in onze veiligheidsketen uiteraard een cruciale en ook verbindende rol. We zetten resoluut in op een geoliede samenwerking met alle andere actoren. We maken ook werk van een geïntegreerde veiligheidsstrategie, met een versterking van de Federale Gerechtelijke Politie, de Parketten, het Nationaal Drugscommissariaat en de VSSE.

Waarborgen van de weerbaarheid

In een wereld waarin dreigingen steeds diffuser en internationaler worden, is weerbaarheid geen keuze maar een noodzaak. De VSSE vervult een onmisbare rol: discreet waar nodig, vastberaden als het moet, altijd met respect voor de rechtsstaat en onze democratische waarden.

Dit jaarverslag getuigt van die inzet en professionaliteit. Het bevestigt tegelijk de noodzaak van ons vertrouwen in de VSSE én van onze blijvende ambitie om haar de middelen te geven die nodig zijn om onze veiligheid en welvaart op een duurzame manier te waarborgen.

ANNELIES VERLINDEN
MINISTER VAN JUSTITIE

DEEL 1

EEN VEELHEID AAN COMPLEXE DREIGINGEN IN EEN WERELD OP DRIFT

RUSLAND VERHOOGT DE DRUK: GROOT EN DIVERS ARSENAAL AAN HYBRIDE ACTIES

Cyberaanvallen die overheidswebsites platleggen, desinformatiecampagnes, inmenging in de (Europese) besluitvorming en spionage. Het arsenaal aan hybride acties dat Rusland blijft aanwenden om druk uit te oefenen is groot en divers. Of ook de recente drone-incidenten in dit rijtje thuishoren, wordt nog onderzocht.

De hybride dreiging vanuit Rusland is geen nieuw fenomeen, maar de VSSE stelt vast dat de dreiging sinds 2022 blijft toenemen – ook in België. Hoewel de aanslepende oorlog in Oekraïne aanzienlijke middelen vergt van Rusland, verhindert dat Moskou voorlopig niet om de hybride dreiging in Europa te blijven opvoeren.

Rusland haalt hier op verschillende manieren voordeel uit. Hybride acties kunnen intimideren, verwarring zaaien en zo de Russische dreiging groter doen lijken dan ze is. Daarnaast kunnen ze bedoeld zijn om economische schade te berokkenen, de reactie van de autoriteiten te testen, inlichtingen te verzamelen of de aandacht af te leiden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, in de hoop dat andere clandestiene acties onder de radar blijven.

Dat doen ze door de link met Rusland te verdoezelen. Door tussenpersonen in te zetten, breed beschikbare middelen te gebruiken of te zorgen dat er ook andere verklaringen te bedenken vallen. Dergelijke *plausible deniability* laat het Kremlin toe de handen in onschuld te wassen. Alvorens acties toch aan Rusland te linken, voert de VSSE zorgvuldige onderzoeken uit, in samenwerking met nationale en internationale partners.

Op inlichtingenvlak is er een zeer nauwe samenwerking met de militaire inlichtingendienst ADIV en met heel wat buitenlandse inlichtingendiensten. De hybride dreiging vanuit Rusland is immers geen louter Belgisch fenomeen, veel Europese en niet-Europese landen worden er ook in meerdere of mindere mate mee geconfronteerd.

Daarnaast engageert de VSSE zich in een *whole of society*-aanpak, die actoren uit de hele samenleving mobiliseert om deze dreiging te counteren. Met de ruimere veiligheidspartners werkt onze dienst ook samen om de Belgische weerbaarheid te verhogen tegen het zeer diverse scala van mogelijke hybride acties.

DRONES BOVEN GEVOELIGE INFRASTRUCTUUR

In het najaar van 2025 piekte het aantal meldingen van drones boven luchthavens, militaire domeinen of gevoelige infrastructuur zoals kerncentrales. Vaak ging het om "vals positieven", waarbij mensen vliegtuigen of sterren verwarden met drones. In andere gevallen waren er wel degelijk drones in het spel. Of die al dan niet deel uitmaakten van een Russische hybride campagne, wordt nog volop onderzocht.

Wel staat vast dat drones erg handig kunnen zijn voor wie hybride acties wil ondernemen. Ze zijn flexibel inzetbaar, moeilijk detecteerbaar en de potentiële impact is groot (denk maar aan het stilleggen van het vliegverkeer boven luchthavens). Bovendien is het niet alleen moeilijk om hard te maken wie de drones bestuurt, maar ook wie de bestuurders aanstuurt. *Plausible deniability* dus.

Voorzichtigheid is geboden. Het kan verleidelijk zijn om achter elk rondvliegend object de hand van Rusland te zien. Maar dat is uitgerekend wat zij met hun hybride acties willen bereiken.

Ook andere Europese landen werden het afgelopen jaar met onverklaarde dronevluchten geconfronteerd. De VSSE staat daarom in nauw contact met buitenlandse partnerdiensten om inlichtingen, onderzoekspistes en -resultaten uit te wisselen. Vanzelfsprekend werkt de VSSE ook nauw samen met andere Belgische partners die de dronemeldingen onderzoeken, zoals Defensie, de militaire inlichtingendienst ADIV, de Federale politie en de FOD Mobiliteit.

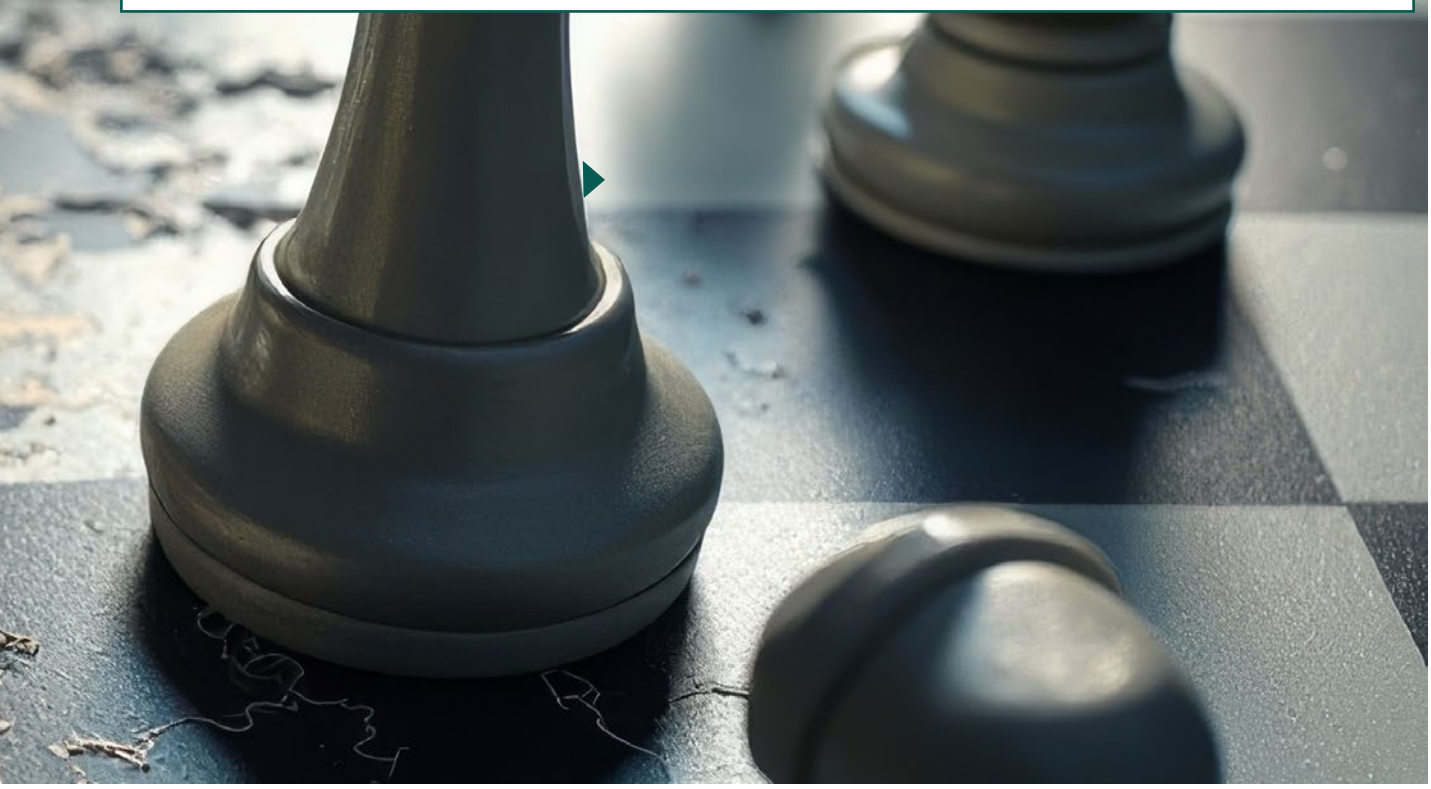

SPIONAGE

De Russische spionagedreiging in België werd sinds 2022 significant ingeperkt door de uitwijzing van tientallen Russische inlichtingenofficieren onder diplomatieke dekmantel. Die grootschalige uitwijzingsgolven hebben het Russische inlichtingenapparaat in ons land een ernstige slag toegebracht.

In nauw overleg met de FOD Buitenlandse Zaken voert de VSSE een strenge screening van de visumaanvragen van Russisch diplomatiek personeel uit, om de 'echte' diplomaten te filteren van de inlichtingenofficieren die zich voordoen als diplomaten. Voor die laatste categorie wordt de deur dichtgehouden: het is niet de bedoeling dat de SVR en de GRU, respectievelijk de Russische civiele buitenlandse inlichtingendienst en de militaire inlichtingendienst, opnieuw op post komen op Belgisch grondgebied.

Doorheen 2025 zag België zich in bepaalde maanden genoodzaakt meer dan de helft van de Russische diplomatieke visumaanvragen te weigeren, omdat de personen in realiteit voor een inlichtingendienst werkten. Het is duidelijk dat Moskou niet opgeeft, en dat waakzaamheid aan de orde blijft.

DESINFORMATIE

Desinformatie- en beïnvloedingscampagnes behoren tot het traditionele arsenaal van Russische hybride acties. Een breed scala aan pro-Russische actoren tracht daarbij verdeeldheid te zaaien en democratische instellingen te ondermijnen met antiwesterse, antidemocratische en polariserende boodschappen. Vaak spelen zij opportunistisch in op bestaande breuklijnen en actuele gebeurtenissen, soms ook in België.

Denk bijvoorbeeld aan de druk rond de bevroren Russische tegoeden bij het effectenhuis Euroclear in het najaar van 2025. Naast 'normale diplomatieke druk' kwam plots ook publiek de SVR met dreigende taal tegen België, in een duidelijke poging tot intimidatie.

Ander Russische actoren trachtten afgelopen jaar dan weer wrevel op te poken tegen de regering en tegen de Belgische steun aan Oekraïne. Bijvoorbeeld door te beweren dat de overheid de bevolking voorliegt over de 'hoge kosten van de steun', of door te claimen dat de meeste 'gewone Belgen' zich schamen voor de 'russofobe en oorlogszuchtige houding' van de Belgische autoriteiten.

Die boodschappen worden nadien opgepikt, herverpakt en verder verspreid door andere actoren. Russische desinformatiecampagnes zijn immers geen strikt geregisseerde show, maar een los verband van personen, kanalen, sites en blogs die de schijn moeten wekken van breed gedragen meningen of frustraties.

SABOTAGE

In de loop van 2025 manifesteerde de modus operandi van zogenaamde wegwerpagenten ten behoeve van Rusland, die eerder al furore maakte in andere Europese landen, zich ook in België. In ons land bleven de opdrachten voor zulke '*freelancers*' voorlopig beperkt tot daden met lage impact, zoals flyers uitdelen. Van ernstige kinetische acties, in de volksmond sabotageacties genoemd, blijft België tot nog toe gespaard. Elders in de EU is dat al niet meer het geval, zoals de beschadiging van een spoorlijn met explosieven in Polen in november 2025 heeft aangetoond. De VSSE is zich bewust van de mogelijkheid dat opdrachten voor wegwerpagenten in escalerende lijn gaan. Onze dienst onderhoudt nauw contact met nationale en internationale partners om lessen te trekken uit hun bevindingen en zo de Belgische weerbaarheid te verhogen.

INMENGING

Russische inmengingspogingen streven er naar de politieke besluitvorming met bedrieglijke, ongeoorloofde of clandestiene middelen te beïnvloeden in het voordeel van Moskou. Met name het Europees Parlement is een geliefd doelwit, zoals bleek toen in het verkiezingsjaar 2024 het pro-Russische inmengingsnetwerk rond het medium *Voice of Europe* werd blootgelegd door verschillende Europese inlichtingendiensten, waaronder de VSSE.

De man die vanuit Moskou aan de touwtjes van *Voice of Europe* trok was een pro-Russische Oekraïense oligarch die dicht bij Vladimir Poetin staat – de Russische president is de peetvader van zijn jongste dochter. In mei 2024 werd hij onder een eerste EU-sanctieregime geplaatst, en in mei 2025 kwam daar nog een tweede bij. Ook de sleutelfiguren die voor hem werkten op Europees grondgebied, kwamen op de zwarte lijst te staan.

In 2025 stelde de VSSE vast dat deze maatregelen de inmengingsoperaties weliswaar een klap hadden toegebracht, maar nog niet het einde ervan betekenden. Het netwerk van *Voice of Europe* in de EU-instellingen werd grotendeels overgenomen door officiële Russische vertegenwoordigers. De activiteiten gebeurden niet altijd clandestien of subtiel: personen actief in en rond het Europees Parlement tekenden openlijk present op het zogenaamde 'Europe-BRICS'-symposium in Sotsji midden november 2025. Dit symposium bracht Europese Rusland-sympathisanten samen met vertegenwoordigers van de BRICS- landen. Een mooi staaltje diplomatie om het imago van Rusland op te poetsen.

CYBERAANVALLEN

België werd in 2025 geconfronteerd met verschillende vormen van cyberaanvallen vanuit (pro-)Russische hoek. Eén van de opvallendste vormen (want zeer zichtbaar voor de buitenwereld) zijn de Distributed Denial of Service (DDoS)-aanvallen op websites van Belgische overheden, overheidsbedrijven of privébedrijven. Daarbij worden de websites in kwestie bestookt met zoveel internetverkeer dat deze een tijdlang niet of niet vlot bereikbaar zijn. Doorgaans zijn dit type aanvallen eerder vervelend dan echt schadelijk. Al valt bij een verdere escalatie niet uit te sluiten dat het tijdelijk uitvallen van bepaalde belangrijke websites of IT-systemen een belangrijke maatschappelijke impact kan hebben.

Binnen de inlichtingengemeenschap neemt het Cyber Command van de ADIV het voortouw op het vlak van cyberonderzoeken. De VSSE heeft voor cyber eerder een ondersteunende rol. De twee diensten focussen op complementariteit en synergiën in hun gezamenlijke aanpak van de cyberdreiging. De VSSE benadert de cyberincidenten vooral vanuit de optiek van de dreigingen zoals, spionage of inmenging, en – waar mogelijk – ook vanuit het oogpunt van de actor zelf en minder vanuit een technische invalshoek.

WAKEN OVER DE NALEVING VAN SANCTIES TEGEN RUSSISCHE BELANGEN

De Europese Unie heeft de voorbije jaren al meerdere sanctiepakketten opgelegd aan Rusland, niet om de bevolking te treffen, maar om een politiek signaal te sturen en om de Russische oorlogsmachine te doen sputteren.

De VSSE waakt mee over de naleving van de afgekondigde sancties. Dat gebeurt onder meer door bedrijven op te sporen die doelbewust de sancties proberen te omzeilen. De VSSE maakt dergelijke zaken over aan de Douane of het Openbaar Ministerie, dat kan overgaan tot vervolging. Daarnaast sensibiliseert de VSSE Belgische bedrijven om te vermijden dat ze te goeder trouw zaken zouden doen met bedrijven die de intentie hebben om goederen of technologieën naar Rusland te verschepen, tegen de geldende sancties in.

Om de constructies en aanvoerlijnen in de context van de sancties terdege in kaart te kunnen brengen, is heel wat nationale en internationale samenwerking vereist. Op nationaal vlak heeft de VSSE dit jaar haar intense samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken verdergezet.

VAN BEIJING TOT BRUSSEL: CHINESE ECONOMISCHE SPIONAGE EN POLITIEKE INMENGING

De doorsnee consument associeert de Chinese economische politiek misschien vooral met Temu of Shein, maar de ambities van Beijing reiken veel verder dan het verleiden van koopkrachtige westerse consumenten. Om de ambitie om toonaangevend te worden in strategische technologieën te verwezenlijken, komt China ook spieken in het Westen, onder meer in België. 'Spiegelbedrijven', uitgestuurde onderzoekers en rechttoe-rechtaan economische spionage zijn enkele mogelijke technieken die China inzet.

België, en bij uitbreiding alle westerse landen, onderhouden een complexe relatie met de Volksrepubliek China. Samenwerking met China is een economische noodzaak, maar we kunnen niet om de vaststelling heen dat het land steeds assertiever optreedt in zijn streven om op politiek en economisch vlak een wereldspeler te worden. Dit heeft geleid tot het besef dat economische samenwerking met China bepaalde risico's inhoudt voor de Belgische (economische) veiligheid.

China heeft ook aanzienlijke economische belangen in België en Europa. Voor de exportgerichte Chinese economie is toegang tot de grote, eengemaakte Europese markt – meer dan 450 miljoen potentiële consumenten– van cruciaal belang. In ons land doen Chinese bedrijven al geruime tijd grote inspanningen om toegang te krijgen tot die Europese markt. Denk maar aan Chinees technologiebedrijf Huawei, dat in ons land bij de Europese Unie uitgebreide activiteiten ontplooide in een grijze zone tussen lobbywerk, inmenging en corruptie om een rol voor Huawei-apparatuur in de Europese 5G-netwerken te verzekeren.

China voert een zeer gestructureerde en doelgerichte politiek om economische groei waar te maken. In dat kader heeft China de expliciete ambitie aangegeven om toonaangevend te worden in strategische technologieën zoals biotechnologie, artificiële intelligentie en halfgeleiders.

'ASYMMETRISCHE STAPPEN' OM DE ACHTERSTAND IN TE LOPEN

China beseft echter dat het op sommige, zeer specifieke gebieden nog een technologische achterstand heeft tegenover Europa en de VS. Het dichten van die kloof – en het uitbouwen van een strategische voorsprong – is de absolute topprioriteit voor het Chinese regime. Het is binnen dit strategisch kader dat de Chinese activiteiten zich ontplooien.

President Xi Jinping verwees in dit verband naar de "asymmetrische stappen" die China desnoods moet durven te nemen om tegen 2050 het Westen in te halen in een reeks cruciale technologische domeinen. Dat klinkt vaag, maar komt er in wezen op neer dat China op allerlei manieren de samenwerking met westerse bedrijven en onderzoekscentra moet stimuleren, om zo toegang te krijgen tot cruciale technologieën in strategische en gevoelige wetenschappelijke en technologische

sectoren. Hier komen ook Belgische bedrijven, universiteiten, onderzoekscentra en spin-offs in het vizier van China en dit via investeringen en bedrijfsovernames met het risico op ongeoorloofde technologieoverdracht. Een voorbeeld van een 'asymmetrische stap' die China kan zetten is het gebruik van spiegelbedrijven. Enigszins vereenvoudigd komt het hierop neer: Chinese bedrijven investeren in Belgische bedrijven, onderzoekscentra of spin-offs – bij voorkeur in kleinere entiteiten die veelbelovende technologieën ontwikkelen maar met een ontoereikende financiering kampen – en krijgen op die manier toegang tot een bepaalde technologie. Vervolgens richten ze een spiegelbedrijf op in China dat dezelfde technologie op grotere schaal gaat produceren. Het moederbedrijf wordt daarna, indien mogelijk met winst, opnieuw van de hand gedaan.

FRONTALE SPIONAGE, ON- EN OFFLINE

Deze verdoken manieren om toegang te krijgen tot westerse knowhow mogen niet doen vergeten dat China eveneens pogingen onderneemt om op een meer frontale manier aan economische spionage te doen, bijvoorbeeld via ongeoorloofde toegang tot gevoelige gegevens op informaticasystemen van bedrijven en onderzoekscentra of via het rekruteren van individuen die een sleutelpositie in economische, wetenschappelijke of financiële instellingen bekleden.

Daarnaast verzamelen Chinese bedrijven in ons land op grote schaal data, onder meer via populaire apps zoals TikTok, Temu, CapCut, etc. Op basis van de Chinese nationale veiligheidswetgeving kunnen deze data verplicht gedeeld moeten worden met de Chinese inlichtingendiensten.

Alles wat China via die uiteenlopende methoden verzamelt en ontwikkelt, is niet alleen voor zuiver civiele toepassingen. De mogelijke militaire aanwending van deze technologieën maakt integraal deel uit van deze strategische denk- en planningsoefening. De VSSE is mede waakzaam voor deze evolutie, zeker aangezien de inschatting is dat deze trend zich in de komende jaren zal doorzetten.

Net als voorgaande jaren, blijft het de taak van de VSSE om dit op te sporen, de beleidsmakers hiervan op de hoogte te brengen en de verschillende Belgische actoren bewust te maken van de risico's waaraan ze zijn blootgesteld. Daarmee streeft de VSSE ernaar dat beleidsmakers een evenwicht kunnen vinden tussen enerzijds de economische belangen van België en anderzijds het mitigeren van de veiligheidsrisico's.

Chinese inlichtingenwerking in Brussel, een ecosysteem met talrijke spelers

De Chinese inlichtingen- en inmengingswerking heeft vele gezichten in de kosmopolitische stad die Brussel is, met de talrijke internationale organisaties op haar grondgebied. De Chinese burgerlijke inlichtingendienst *Ministry of State Security* (MSS) loopt daarbij het meest in de kijker, maar is zeker niet de enige speler. Zo toont het Internationale Departement van de Communistische Partij van China (IDCPC)– dus geen formele inlichtingendienst, maar wel een dienst die ingezet wordt voor inlichtingenactiviteiten – grote aandacht voor de Belgische en Europese instellingen. En daarnaast staan nog een hele waaier aan agentschappen, instellingen, denktanks, media, tot zelfs bedrijven, ten dienste van Beijings ambitie '*to make China great (again)*'.

Samen dienen deze verschillende diensten en instellingen dus in de eerste plaats de ambities van de Communistische Partij van China (CPC) uit te voeren. Die ambities kunnen als volgt worden samengevat: absolute hegemonie op binnenlands vlak (met inbegrip van ideologische, administratieve en veiligheidscontrole over de omvangrijke Chinese diaspora wereldwijd, ook in België) en, op buitenlands vlak, als de inname van een positie op het wereldtoneel die in verhouding staat tot China's omvang, bevolkingsgrootte en economische en militaire macht.

▸ WELKE ZIJN DE FORMELE CHINESE INLICHTINGENDIENSTEN?

Ministry of State Security **(MSS)**	***Military Intelligence Directorate*** **(MID)**	***Ministry of Public Security*** **(MPS)**
Het MSS is de civiele inlichtingendienst die belast is met het inwinnen van inlichtingen over dreigingen die het voortbestaan van de CPC in gedrang zouden kunnen brengen. Het MSS is actief in binnen-en buitenland.	Het MID is de militaire inlichtingendienst die – naast militaire inlichtingen – ook de Chinese SIGINT[1] -capaciteit beheert en HUMINT[2] -operaties uitvoert in het buitenland met een brede focus, niet beperkt tot het militaire domein.	Het MPS is de veiligheidsdienst belast met openbare veiligheid en controle van de bevolking en de globale diaspora. Het is een organisatie van politionele aard die ook clandestiene inlichtingen-operaties in het buitenland uitvoert, voornamelijk gericht op de diaspora.

1 SIGINT STAAT VOOR SIGNALS INTELLIGENCE EN SLAAT OP DE INTERCEPTIE EN HET EVENTUELE DECRYPTEREN VAN COMMUNICATIESIGNALEN

2 HUMINT STAAT VOOR HUMAN INTELLIGENCE EN SLAAT OP HET GEBRUIK VAN MENSELIJKE BRONNEN.

▸ METHODEN: *HIGH-TECH* EN *OLD SCHOOL*

Op welke manier worden inlichtingen ingewonnen? Dit gebeurt zowel *high-tech* als *old school*. De Chinese inlichtingendiensten beschikken over bijzonder uitgebreide cybercapaciteiten. Deze stellen hen niet alleen in staat om offensieve cyberoperaties uit te voeren tegen individuen, bedrijven en instellingen die zich ver buiten de Chinese grenzen bevinden, maar ook om op afstand potentieel interessante profielen te rekruteren, en, indien succesvol, deze ook op afstand aan te sturen. Al laten Chinese inlichtingendiensten op de eerste, veelbelovende contacten online liefst een uitnodiging naar China volgen: daar zijn er meer mogelijkheden om, zonder ongewenste 'pottenkijkers', de relatie verder uit te diepen.

Dit betekent niet dat Chinese inlichtingendiensten niet fysiek aanwezig zijn op ons grondgebied, integendeel. Ze spotten is niet evident: Chinese inlichtingenofficieren vertonen over het algemeen een grote risicoaversie en gaan daarom erg behoedzaam te werk. Het uitbesteden van bepaalde inlichtingenactiviteiten aan derden kan de blootstelling van de eigen inlichtingenofficieren aan mogelijke identificatie of betrapping verminderen.

Een andere, meer klassieke, optie is het inzetten van inlichtingenofficieren onder diplomatieke dekmantel. De inlichtingenofficier is dan officieel een diplomaat (met bijhorende beschermde status) die actief is binnen de Chinese diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland. Diplomatie is een ideale cover, omdat met name politieke spionage en inmenging soms erg dicht aanleunt bij reguliere diplomatieke activiteiten. In geval van identificatie of betrapping blijven de risico's in principe beperkt tot een *persona non grata*-verklaring, waarbij de 'diplomaat' het land moet verlaten. Zeker nu de nieuwe Belgische strafwet een actualisering en uitbreiding heeft doorgevoerd van de strafbepalingen inzake spionage en inmenging is het mogelijk dat diplomatieke covers opnieuw aan populariteit gaan winnen (niet alleen bij Chinese inlichtingendiensten).

▶VAN BRUSSEL TOT BEIJING: CHINESE INMENGING IN POLITIEKE BESLUITVORMING

Vanzelfsprekend is niet elke Chinese diplomaat een spion. De omvangrijke Chinese diplomatieke vertegenwoordiging in ons land (in totaal ongeveer 130 personen) valt logisch te verklaren door de omvang en het belang van China zelf en door de rol van ons land als *host nation* voor een groot aantal Europese instellingen. Kennisverwerving in de besluitvormingsmechanismen binnen een complexe structuur als de EU is één van de (legitieme) hoofdopdrachten van elke Chinese diplomaat in ons land, maar ook van andere actoren waarover de CPC enige zeggenschap heeft en die in ons land vertegenwoordigd zijn, zoals het IDCPC.

China beperkt zich hierbij echter niet tot diplomatie, maar maakt ook gebruik van "ongeoorloofde, bedrieglijke, of clandestiene middelen" (de wettelijke definitie van inmenging) om beslissingsprocessen te beïnvloeden. De grootste uitdaging voor de VSSE blijft hierbij te bepalen waar een bepaalde handeling valt in het spectrum van 'diplomatie – lobbyen – inmenging'. Hiervoor werkt de VSSE uiteraard nauw samen met justitie, politie, buitenlandse zaken en andere binnenlandse partners.

Leden en medewerkers van het Europees Parlement zijn het primaire doelwit van Chinese inmengingsactoren in Brussel. Deze actoren focussen op het Europees Parlement om Chinese narratieven te verspreiden rond onder andere Tibet en Taiwan, om een positief imago van China te creëren, en om de geopolitieke ambities en de economische en handelspolitiek van de EU in een voor China gunstige zin te beïnvloeden.

Chinese inlichtingendiensten opereren bij voorkeur vanop afstand. Een beproefde techniek die op grote schaal wordt toegepast, is de online benadering via sociale media en professionele netwerkplatformen. Chinese inlichtingenofficieren doen zich op deze platformen voor als consultants of headhunters om onder die dekmantel in contact te treden met personen in ons land die (in)directe toegang hebben tot gevoelige informatie. De gebruikte covers zijn zowel fictieve entiteiten als echt bestaande bedrijven, universiteiten of denktanks. De Chinese inlichtingenofficier zal vervolgens het voorstel doen om een rapport te schrijven over een geopolitiek of economisch onderwerp. Hiertegenover staat een financiële incentive. Het is moeilijk om deze benaderingen te onderscheiden van echte consultancy-opdrachten. Enkele tips om een potentiële toenaderingspoging van de inlichtingendienst te herkennen: (1) de communicatie schakelt na het eerste contact snel over naar versleutelde communicatie-applicaties; (2) betalingen gebeuren vrijwel altijd via tussenpersonen en online betalingsplatformen of crypto-valuta; (3) de druk zal telkens worden opgevoerd om gevoelige, niet-publieke informatie te bemachtigen

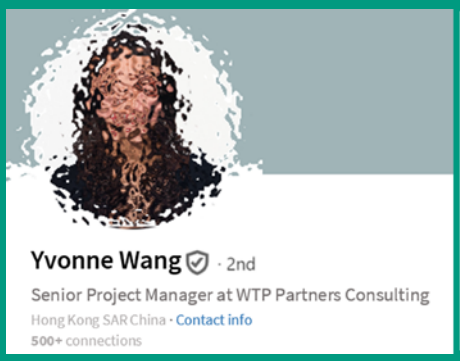

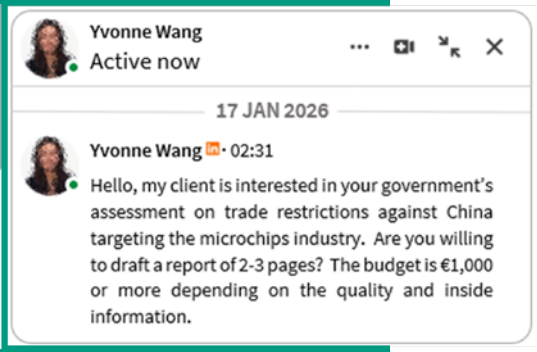

TRANSNATIONALE REPRESSIE: KRITISCHE STEMMEN IN DE DIASPORA IN HET VIZIER

Subtiele en discrete methodes zoals schaduwen, maar ook belagen, in diskrediet brengen en druk uitoefenen op vrienden en familie in het thuisland: dat zijn de meest gebruikte tactieken door autoritaire regimes om politieke tegenstanders die in België wonen het zwijgen op te leggen.

In 2025 stelde de VSSE verschillende pogingen vast tot transnationale repressie van personen die in België wonen. Deze vorm van onderdrukking is het werk van buitenlandse regimes die controle willen uitoefenen op leden van hun diaspora om kritische stemmen te smoren. Het doel van die regimes is om hun interne stabiliteit te bewaren zonder hun internationale reputatie te schaden. De repressie kan verschillende vormen aannemen: van schaduwing tot intimidatie, rechtstreeks ten opzichte van de persoon die in België woont of van diens familie die nog steeds in het land van herkomst woont. In het verleden werd bijvoorbeeld vastgesteld dat een buitenlandse overheid een uitwisselingsstudent onder druk zette om het onderwerp van zijn thesis, dat in zijn thuisland gevoelig lag, te veranderen.

Achter transnationale repressie ontwaart de VSSE de hand van buitenlandse inlichtingendiensten, waarvan sommige officieren officiële dekmantels misbruiken om invloed uit te oefenen op hun diaspora en druk te zetten op opponenten. Dat kan gebeuren via duidelijk zichtbare praktijken zoals het opzichtig schaduwen van betogingen – met het maken van foto's of video's.

Om hun doel te bereiken, proberen buitenlandse inlichtingendiensten eveneens leden te ronselen binnen de gemeenschappen van de diaspora, en zo informatie te vergaren over opponenten die in België wonen - vaak onder een vluchtelingstatus.

Een andere methode die autoritaire regimes vaak gebruiken, bestaat erin om politieke opponenten in België onterecht als 'terroristen' te bestempelen, zodat ze juridische procedures kunnen misbruiken om hun uitwijzing te verkrijgen.

De samenwerking en uitwisselingen met nationale en internationale partners zijn voor de VSSE van primordiaal belang om de actoren achter de repressie en de modus operandi van de inlichtingenactoren van de autoritaire regimes makkelijker te kunnen identificeren. Naast het inlichtingenwerk is de bewustmaking van andere Belgische overheidsdiensten, een belangrijke taak om het verschijnsel goed te kunnen begrijpen en het uitwisselen van relevante informatie makkelijker te maken.

GEOPOLITIEK EN ECONOMIE: DE JACHT OP INNOVATIE

De afgelopen jaren is het belang van inlichtingen voor de versterking van economische veiligheid sterk toegenomen, mede door de Russische invasie van Oekraïne, en sinds 2025, ook door een koerswijziging in het Amerikaanse buitenlands beleid.

In een wereld waarin internationale verhoudingen steeds instabieler worden, staat elk land voor de uitdaging zijn strategische autonomie te verwerven of te versterken. Dit gebeurt in het bijzonder door de ontwikkeling of verwerving van gevoelige technologieën, gespecialiseerde *knowhow* en zeldzame grondstoffen.

In België vertaalt deze internationale economische en wetenschappelijke concurrentie zich doorgaans in het gebruik van volkomen legale mechanismen. Bepaalde actoren aarzelen echter niet om deze mechanismen te misbruiken. Ze gaan over tot kwaadwillige of zelfs illegale handelingen om hun machtspositie te versterken, hun concurrenten te verzwakken of gevoelige kennis of technologieën naar zich toe te trekken.

België heeft een open economie, met ondernemingen die wereldwijd erkend zijn op het gebied van geavanceerde technologie en onderzoekscentra van topniveau. Door zijn strategische geografische ligging is ons land een geliefd doelwit voor dergelijke illegale acties.

Of het nu gaat om gevallen van economische of wetenschappelijke spionage, de overdracht van gevoelige technologieën naar het buitenland of hybride acties tegen kritieke infrastructuren, de VSSE wordt regelmatig geconfronteerd met de noodzaak om te (re)ageren. De VSSE heeft tot opdracht inlichtingen te verzamelen, te analyseren en te verwerken over elke activiteit die het wetenschappelijk en economisch potentieel van België bedreigt of zou kunnen bedreigen. Meer specifiek richt de VSSE zich op vraagstukken van spionage, inmenging en de proliferatie van *dual use*-goederen. Dat zijn goederen, technologieën of *software* die zowel een civiele als een militaire toepassing kunnen hebben.

Samenwerking nodig

Het is bijzonder uitdagend om in het huidige geopolitieke klimaat alle dreigingen die het wetenschappelijk en economisch potentieel in België bedreigen of zouden kunnen bedreigen, in kaart te brengen, want de dreigingen waarmee België geconfronteerd wordt zijn niet alleen divers, ze evolueren ook snel en situeren zich in uiteenlopende domeinen. Om deze complexiteit het hoofd te bieden, werkt de VSSE samen met talrijke publieke en private organisaties. De Belgische economische veiligheid is immers een gedeeld schild.

De ADIV blijft de meest bevoorrechte partner, met wie via een voortdurende dialoog intensief wordt samengewerkt. Door hun informatie en expertise te bundelen met deze van de VSSE, kan er samen een volledige en accurater beeld gemaakt worden van de dreigingen voor de economische veiligheid. Een geïntegreerde aanpak voorkomt dat dreigingen in afzonderlijke silo's worden geanalyseerd en zorgt ervoor dat ze in hun volledige context worden begrepen.

Daarnaast werkte de VSSE ook nauw samen met de partners van het Coördinatiecomité Inlichtingen en Veiligheid (CCIV[1]) voor veiligheidsadviezen die het CCIV moet afleveren voor buitenlandse directe investeringen (FDI). Tussen januari en december 2025 coördineerde de VSSE het opstellen van meer dan 130 van deze CCIV adviezen. Dat is een stijging van bijna 30% in vergelijking met het aantal uitgebrachte adviezen in 2024. Het CCIV heeft in vier dossiers de Interfederale Screeningscommissie verzocht de filterprocedure op te starten (tweede fase van de procedure).

Voortdurende bewustwording

Hoewel steeds meer ondernemingen en beleidsmakers zich bewust zijn van de dreigingen waaraan ze zijn blootgesteld en de nodige maatregelen nemen om zich te beschermen, zijn er nog vele ondernemingen of onderzoekscentra die te kwetsbaar blijven voor kwaadwillige interventies. De VSSE zet voortdurend in op bewustwording, bijvoorbeeld voor de dreigingen die zich tijdens zakenreizen of wetenschappelijke opdrachten in het buitenland zouden kunnen voordoen. De VSSE kiest voor een pragmatische aanpak en geeft advies over de maatregelen die voor, tijdens en na buitenlandse reizen kunnen worden genomen om het risico te beperken het slachtoffer te worden van wetenschappelijke en economische spionage. De VSSE is immers van mening dat dreigingen als spionage, inmenging of proliferatie ten aanzien van het wetenschappelijk en economisch potentieel op korte en middellange termijn op een hoog niveau zullen blijven.

1 *CCIV: COÖRDINATIECOMITÉ INLICHTINGEN EN VEILIGHEID. BINNEN HET CCIV WERKT DE VSSE SAMEN MET DE ADIV, HET OCAD, DE FEDERALE POLITIE, HET NATIONAAL CRISISCENTRUM EN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST BUITENLANDSE ZAKEN AAN VOORSTELLEN IN HET KADER VAN DE FDI-PROCEDURE, DIE BESTEMD ZIJN VOOR DE NATIONALE VEILIGHEIDSRAAD (NVR). DE ANDERE LEDEN VAN HET CCIV ZIJN NIET BEVOEGD VOOR DEZE PROCEDURE.*

SCREENINGSPROCEDURE FDI

De belangrijkste taak bestaat erin de buitenlandse directe investeringen te analyseren en na te gaan of ze potentiële risico's inhouden voor de nationale veiligheid en de strategische belangen van België.

Concreet gaat het om investeringen in een Belgische onderneming door personen of ondernemingen van buiten de Europese Unie. Daarbij worden alleen investeringen in bepaalde strategische sectoren gescreend, zoals de kritieke infrastructuur, spitstechnologie of leveranciers van Defensie. Ten slotte gebeurt er alleen een screening als minstens 10 tot 25 procent (afhankelijk van de sector) van de aandelen van de Belgische onderneming in buitenlandse handen komt.

DE TERREURDREIGING HOUDT AAN: DE VONKEN VAN IS EN AL-QAEDA BLIJVEN BRANDEN

De meeste plannen voor aanslagen in België kwamen in 2025 van *lone actors* en heel kleine cellen geïnspireerd door de ideologie van de Islamitische Staat (IS). Vaak ging het om minderjarigen en jongvolwassenen. De evoluties van de jihadistische dreiging die de VSSE en de ADIV[1] in 2024 vaststelden, zijn dus niet gekeerd. Ook de onlinewereld en sociale media blijven een cruciale rol spelen, zowel in het radicaliseringsproces als voor het plannen van aanslagen.

Tien jaar na de aanslagen in Parijs is de jihadistisch-salafistisch geïnspireerde terroristische dreiging in België en in Europa niet verdwenen. Ze vormt nog steeds de voornaamste dreiging op het vlak van terrorisme: 80 procent van de Joint Intelligence Centers[2] die in 2025 werden georganiseerd, zijn rechtstreeks gelinkt aan deze dreiging, die nog steeds hoofdzakelijk uitgaat van de IS en in mindere mate van Al-Qaeda

Toch is deze dreiging sinds 2015 aanzienlijk geëvolueerd: destijds beschikte IS over een toevluchtsoord in Syrië en Irak en kon de organisatie rekenen op talrijke buitenlandse strijders, waardoor ze aanslagen in Europa rechtstreeks kon aansturen. De stevige uitdunning die het kalifaat sindsdien gekend heeft en het verlies van de controle over een aanzienlijk aantal gebieden hebben haar capaciteiten aangetast.

In zeldzame gevallen spoort IS kandidaten nog steeds aan om gewelddadige acties uit te voeren met de hulp van operationele leden in het buitenland. Vandaag steunt de organisatie voornamelijk op de talloze propaganda die ze produceert en verspreidt via sympathisanten over de hele wereld. Door deze sterk gedecentraliseerde strategie blijft IS dus tot terroristische aanslagen inspireren en ondersteunen, maar die zijn minder complex en minder succesvol dan de aanslagen die Europa in 2015 en 2016 troffen. Deze aanslagplannen, die moeilijk te detecteren en dus moeilijk te voorzien zijn, dragen echter bij tot een aanhoudende algemene druk op onze samenleving en voeden de angst voor terreurdreigingen.

De personen die in 2025 in België op de radar verschenen wegens het plannen van salafistisch-jihadistisch geïnspireerde aanslagen consumeerden allemaal, voornamelijk online, propaganda van terroristische organisaties zoals IS of Al-Qaeda. Ze waren vaak jong, zeer jong zelfs: de mediane leeftijd van de personen voor wie een 'jihadistisch-salafistisch' JIC werd georganiseerd, was 22 jaar. De jongsten waren 12 jaar. De in 2024 vastgestelde trend waarbij de rol van minderjarigen in de terroristische dreiging toeneemt, wordt bevestigd. Ook in 2025 waren in ongeveer een derde van de dossiers die betrekking hadden op gewelddaden minderjarigen betrokken. Deze personen hadden in de grote meerderheid van de gevallen trouwens een plan dat nog niet vergevorderd, weinig doordacht of bijna niet uitvoerbaar was.

Dit past binnen een algemene tendens: in 2025 werden salafistisch-jihadistisch geïnspireerde terreuraanslagen in Europa gepleegd door jonge individuen die handelden onder invloed en soms in naam van IS, maar zonder directe link met leden van die organisatie. Hun motivatie is gekoppeld aan andere grieven, persoonlijk of algemeen: zo wordt vaak het conflict in Gaza aangehaald. De mesaanval van 15 februari 2025 in Villach (Oostenrijk), waarbij één persoon om het leven kwam en vijf anderen gewond raakten, is een voorbeeld van dit soort geïnspireerde acties. Deze dynamiek, die ideologische en persoonlijke motieven vermengt, verschilt uiteindelijk niet veel van de dynamiek die wordt vastgesteld bij andere vormen van extremisme of terrorisme.

Hoewel het risico op gecoördineerde aanslagen, zoals die in Brussel in 2016, op korte termijn in België minder waarschijnlijk is, kan het niet volledig worden uitgesloten. De aanslag in Moskou in maart 2024 toont dat zelfs een verzwakt IS nog de capaciteit en vastberadenheid heeft om tot actie over te gaan. In hun propaganda is het ook duidelijk dat IS en Al-Qaeda nog steeds de ambitie hebben om in Europa toe te

1 *DE VSSE EN DE ADIV HEBBEN HUN CAPACITEITEN VOOR DE STRIJD TEGEN TERRORISME EN EXTREMISME AL ENKELE JAREN SAMENGEBRACHT IN HET PLATFORM CECT.*

2 *JOINT INTELLIGENCE CENTER IS EEN NATIONAAL COÖRDINATIEMECHANISME DAT VASTGELEGD WERD IN DE STRAT T.E.R., WAARBIJ DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN BIJ EEN MOGELIJKE TERRORISTISCHE DREIGING OP HET BELGISCHE GRONDGEBIED RECHTSTREEKS MET ELKAAR KUNNEN OVERLEGGEN. STRAT T.E.R. (STRATEGIE EXTREMISME EN TERRORISME) IS HET BELGISCHE NATIONALE KADER VOOR DE MULTIDISCIPLINAIRE AANPAK VAN EXTREMISME EN TERRORISME, GECOÖRDINEERD DOOR OCAD.*

slaan. Dat werd nog eens duidelijk gemaakt op 18 december 2025, wanneer IS in haar wekelijkse digitaal magazine oproept om in België aanslagen te plegen tegen "joden en christenen". Dergelijke oproepen zijn niet uitzonderlijk en worden zelden gevolgd door echte aanslagen. Het feit dat België zo specifiek vermeld wordt, is wel eerder zeldzaam en toont aan dat ons land een -in hun ogen- legitiem doelwit blijft. De terroristische dreiging blijft ernstig. De VSSE schat dat een terroristische aanslag van lage complexiteit, geïnspireerd door de jihadistische ideologie en uitgevoerd door geïsoleerde daders of kleine cellen, op middellange termijn waarschijnlijk is.

Om deze dreiging af te wenden, werken de VSSE en haar partners niet alleen op inlichtingen die wijzen op aanslagplannen, maar ook op andere activiteiten die terrorisme ondersteunen en die vaak minder zichtbaar zijn voor het grote publiek. Het opsporen van de verspreiding van terroristische propaganda en het identificeren van de actoren die deze propaganda verspreiden, maken daar deel van uit. Ook de strijd tegen deze ondersteunende activiteiten, die logistiek (leveren van vervalste papieren, wapens, enzovoort) of financieel (bijvoorbeeld fondsenwervingen voor terroristische organisaties in het buitenland) van aard kunnen zijn, maakt deel uit van heel wat inlichtingenonderzoeken.

Sinds jaar en dag maakt de VSSE een prioriteit van de strijd tegen terrorisme. Het succes van haar optreden hangt in grote mate af van haar internationale samenwerking, soms met nieuwe partners; een essentiële voorwaarde voor het opsporen en voorkomen van bedreigingen in een hypergeconnecteerde wereld.

DE FRANCHISING VAN IS

Sinds de val van het fysieke kalifaat van IS in Syrië en Irak in 2019 heeft IS als organisatie een transformatie ondergaan. IS heeft zich omgevormd tot een gedecentraliseerde organisatie met sterke afdelingen op verschillende plaatsen in de wereld. Het centrale IS-leiderschap deelt richtlijnen en instructies mee die de verschillende lokale afdelingen vervolgens implementeren.

2025 werd gekenmerkt door een aantal arrestaties van prominente IS-leden en door enkele militaire operaties tegen de verschillende IS-afdelingen. Dat zorgde voor een tijdelijk verlies aan capaciteit en voor een focus op de eigen organisatie. Hierdoor was er minder aandacht voor het projecteren van de dreiging buiten de onmiddellijke invloedssfeer van de organisatie. De geschiedenis leert ons echter dat IS en haar afdelingen een heel weerbare organisatie is die zich snel kan aanpassen aan veranderende omstandigheden. Dit verlies aan capaciteit is bijgevolg waarschijnlijk een tijdelijk fenomeen dat ook snel weer kan keren.

Zo werd de IS-*franchise* in de Khorasan-provincie (ISKP) geconfronteerd met enkele arrestaties van sleutelpersonen en ook met een toenemende druk vanuit de talibanautoriteit in Afghanistan en vanuit Pakistan. Daardoor verminderde de capaciteit van ISKP, met voelbare gevolgen voor de aanslagprojecten van de *franchise* in het buitenland en voor het ritme waarop ISKP zijn propaganda publiceert. Zo werd *Voice of Khurasan*, het Engelstalige magazine van ISKP, slechts één keer gepubliceerd sinds april 2025, terwijl dat voorheen bijna maandelijks gebeurde. In tegenstelling tot 2024 zien we de invloed van ISKP op de terreurdreiging in 2025 minder prominent naar voren komen. Dat neemt niet weg dat ISKP nog steeds de ambitie heeft om grote en complexe terreuraanslagen te organiseren. In 2026 zal ISKP zich zeer waarschijnlijk proberen te hergroeperen om opnieuw zijn ambities te kunnen waarmaken.

Verder vormen de elementen van IS die nog in Syrië aanwezig zijn een blijvend aandachtspunt. Hoewel een heropleving van IS gebruik makend van het machtsvacuüm dat ontstond met de val van het Assad-regime een risico was, kwam dat in 2025 niet volledig tot uiting. Toch blijft IS actief in Syrië. In haar propaganda bekritiseert IS de huidige koers van het nieuwe regime en blijft de organisatie aanslagen plannen en uitvoeren in Syrië.

Het zwaartepunt van IS ligt vandaag in Afrika. De IS-afdelingen in West-Afrika en de Sahel spelen daarbij een belangrijke rol. Zo heeft de Islamitische Staat in West-Afrika (ISWAP) de controle over een territorium dat drie keer groter is dan België. Ook de Islamitische Staat in de Sahel (ISSP) heeft het tempo van haar activiteiten verhoogd en voert aan een verhoogd ritme aanvallen uit in de regio. Op dit moment hebben deze IS-afdelingen evenwel een puur lokale agenda en zijn er geen indicaties dat ze de capaciteit hebben om de dreiging naar België te verplaatsen.

IS Somalië voerde tussen 2023 en 2024 een agressieve rekruteringscampagne. In een periode van één jaar groeide IS Somalië van enkele honderden naar mogelijk duizend strijders op het einde van 2024. Die groei werd voorlopig afgeremd door een militair offensief met internationale steun dat vanaf januari 2025 een nieuwe dynamiek kreeg. Daardoor is het onwaarschijnlijk dat IS Somalië op zeer korte termijn Europeanen rekruteert of aanslagen in Europa organiseert. Als de druk van de contra-terreuroperaties ter plaatse afneemt, is het mogelijk dat IS Somalië die capaciteit op korte tot middellange termijn weer opbouwt.

BELGISCHE *FOREIGN TERRORIST FIGHTERS* EEN JAAR NA DE VAL VAN ASSAD

Op 8 december 2024 kwam het Assad-regime onverwachts snel ten val. Onder leiding van Hayat Tahrir al-Sham (HTS) installeerde een front van verschillende groeperingen in 2025 een nieuw regime in Syrië. Een belangrijke uitdaging voor dat nieuwe regime is het verenigen van de verschillende etnische bevolkingsgroepen en gewapende groeperingen die in het land actief zijn. Tegelijkertijd blijft het nieuwe regime een militaire en gerechtelijke campagne voeren tegen IS, die nog steeds een reëel gevaar vormt voor de interne stabiliteit van de regio.

De mate waarin het nieuwe regime daarin slaagt, heeft een impact op de veiligheidsbelangen van België. In de eerste plaats blijft de VSSE in samenwerking met de ADIV aandachtig voor de situatie van de aan België gelinkte *Foreign Terrorist Fighters* (FTF) die in Syrië verblijven. In 2025 werden er geen grote wijzigingen vastgesteld in de situatie van deze FTF, die zich in gevangenissen en kampen bevinden in het noordoosten van Syrië, of die hun leven hebben uitgebouwd in het noordwesten van het land.

De regimewissel in Syrië zorgt er ook voor dat de reismogelijkheden naar Syrië zijn vergroot, maar aangezien de lokale situatie zich nog niet volledig gestabiliseerd heeft is het niet mogelijk om vandaag al definitieve conclusies te trekken omtrent afreizigers. Op dit moment zijn er geen indicaties dat een nieuwe Belgische FTF-vertrekkersstroom richting Syrië op gang komt, althans niet op korte termijn. De VSSE en de ADIV volgen deze situatie van nabij op.

HEZBOLLAH

De politieke en militaire invloed van de Libanese Hezbollah in het Midden-Oosten is sterk verminderd. De voormalige militaire sleutelspeler in de regio focust vandaag op zijn eigen overleven, met de prioriteit op zijn interne reorganisatie en de heropbouw van zijn capaciteiten. Bijgevolg blijven de acties van Hezbollah vandaag geconcentreerd in Libanon en het Midden-Oosten.

De VSSE detecteerde in 2025 geen concrete dreiging rond het plannen of uitvoeren van aanslagen door Hezbollah in of vanuit België. De VSSE acht het onwaarschijnlijk dat Hezbollah of aan Hezbollah gelinkte personen op korte termijn een terroristische aanslag zullen plegen in het Westen. Op lange termijn blijft er wel een terroristische dreiging uitgaan van Hezbollah.

Zo werd in 2025 in beperkte mate Hezbollah-propaganda verspreid in België. Enkele moskeeën organiseerden ook herdenkingsceremonies voor Hezbollah-leden die gestorven zijn tijdens het conflict tussen Israël en Libanon eind 2024. Hoewel beperkt in omvang, is in België soms ook sprake van fondsenwerving en het verzamelen van middelen ten voordele van Hezbollah. Een deel van die middelen is vermoedelijk bestemd voor de militaire vleugel van Hezbollah, maar verder onderzoek is nodig om deze hypothese te bevestigen.

HAMAS

De strijd met Israël, opgelaaid na de terroristische aanslagen van 7 oktober 2023 door Hamas, mondde uit in een van de dodelijkste conflicten ooit voor Hamas en de Gazaanse burgerbevolking. Ook Hamas is vandaag dus vooral gefocust op zijn eigen overleven en heeft momenteel geen capaciteit om buiten zijn onmiddellijke invloedzone te opereren.

Daar waar de VSSE in 2024 meende dat een gewelddadige actie in ons land, georganiseerd en aangestuurd door Hamas zeer onwaarschijnlijk was, wordt diezelfde dreiging in 2025 als onwaarschijnlijk ingeschat. Deze lichte stijging is onder meer te wijten aan de publieke oproep van een woordvoerder van de organisatie in maart van 2025 om overal ter wereld de wapens op te nemen. De VSSE heeft evenwel in België geen concrete voorbereidingen vastgesteld van gewelddadige acties door personen gelinkt aan Hamas. De voornaamste dreiging is afkomstig van geradicaliseerde *lone actors* die onder meer beïnvloed worden door de situatie in Gaza.

Er zijn echter in België personen aanwezig die gelinkt kunnen worden aan Hamas. De VSSE zet haar onderzoekscapaciteiten in – waaronder bijkomende inspanning op het vlak van sociale-media monitoring – om hen te identificeren, hun relatie met Hamas te definiëren, alsook hun activiteiten voor de organisatie vast te stellen. Doel is, om in te kunnen inschatten welke dreiging zij vormen, en desgevallend de politieke, administratieve en gerechtelijke autoriteiten in te lichten. Lidmaatschap van Hamas is echter niet altijd eenduidig vast te stellen. 8% van de terroristische dossiers besproken tussen de diensten in 2025 hadden betrekking op Hamas.

Aan Hamas gelinkte personen in België houden zich voornamelijk bezig met het ophalen van geld, waarbij een deel van dat geld vermoedelijk ook bestemd is voor Hamas zelf. Het gaat hier om activiteiten zonder onmiddellijke geweldsdreiging, die niettemin problematisch en strafbaar zijn.

DE MOSLIMBROEDERSCHAP: ACHTER HET MASKER VAN DE GEMATIGDHEID

2025 werd gekenmerkt door een verhoogde publieke aandacht voor de activiteiten van de Moslimbroeders, onder meer ingegeven door een officieel rapport van het Franse Ministerie van Binnenlandse Zaken over de Moslimbroeders als uiting van de politieke islam[1]. Het fenomeen is echter niet nieuw en de VSSE heeft dan ook al meer dan 30 jaar aandacht voor de Moslimbroeders en de dreiging die van hen uitgaat. De VSSE werkt op dit vlak samen met de ADIV[2]. De dreiging die uitgaat van de Moslimbroeders is in 2025 niet fundamenteel gewijzigd ten opzichte van 2024 en de voorgaande jaren. Het is ook de inschatting van de VSSE dat deze dreiging in België de komende jaren stabiel zal blijven. De dreiging die uitgaat van de Moslimbroeders bestaat erin dat hun ideologie kan bijdragen tot een klimaat van segregatie en polarisatie. Dat klimaat vormt op zijn beurt een voedingsbodem voor de (soms gewelddadige) radicalisering van bepaalde individuen. Het is zeer waarschijnlijk dat de Moslimbroeders verder nieuwe organisaties zullen opzetten om de Belgische moslimgemeenschap te proberen omkaderen, dat ze hun ideologie zullen blijven verspreiden en dat ze nieuwe leden zullen blijven rekruteren. Daarom blijft de VSSE de nodige aandacht aan deze dreiging besteden.

De Moslimbroeders kenmerken zich in het bijzonder door hun activiteiten die erop gericht zijn om het overheidsbeleid met betrekking tot de islam te beïnvloeden. Doordat Moslimbroeders hun banden met de beweging trachten te verhullen en op een clandestiene manier invloed proberen uit te oefenen, is er sprake van inmenging. Om die reden zet de VSSE als dienst in op sensibilisering. Ze wil ervoor zorgen dat Belgische en Europese overheden de organisaties gelinkt aan de Moslimbroeders als dusdanig herkennen, en desgewenst kunnen beslissen hen geen publiek forum te geven of uit te sluiten van publieke middelen zoals subsidies.

1 *MOSLIMBROEDERS EN POLITIEKE ISLAM IN FRANKRIJK*

2 *MET NAME VIA HET CECT-PLATFORM, DE GEÏNTEGREERDE CAPACITEIT VAN DE ADIV EN DE VSSE VOOR DE STRIJD TEGEN HET EXTREMISME EN HET TERRORISME.*

DEFINITIE MOSLIMBROEDERS

Sinds 2022 bestaat er een definitie van de Moslimbroeders die gezamenlijk opgesteld werd door de Belgische veiligheids- en inlichtingenpartners.

De Moslimbroederschap is een sociaal-politieke islamitische beweging waarvan de ideologie hoofdzakelijk gebaseerd is op het denken van Hassan AL BANNA (°1906-1949). Op de lange termijn heeft deze beweging als doel om een systeem in te voeren waarin de religieuze norm alle aspecten van het leven van het individu, de maatschappij en de staat reguleert. De beweging werd in 1928 opgericht in Egypte en kent intussen vertakkingen in heel wat landen, ook in Europa en in België.

Wat de middelen betreft om hun doelstellingen in Europa te bereiken, verwerpen de Moslimbroeders het gebruik van geweld, inclusief terrorisme. Ze sturen enerzijds aan op prediking, onderwijs en sociaal-politiek activisme om hun ideologie te verspreiden. Anderzijds doen ze aan infiltratie en lobbywerk om het overheidsbeleid rond kwesties over de islam of de moslimwereld te beïnvloeden. Daartoe werpen ze zich op als spreekbuis van de moslimbevolking en als geloofwaardige vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap bij nationale en Europese instellingen.

In dat opzicht cultiveren ze een publiek imago van gematigdheid en (relatieve) progressiviteit. Die houding contrasteert soms met het interne discours, waarbij ze onder meer het secularisme verwerpen, de religieuze norm als superieur beschouwen aan de nationale wetten en de 'westerse' maatschappijen en landen afschilderen als inherent tegengesteld aan de moslims en de islam.

Qua dreiging kunnen bepaalde standpunten van de Moslimbroeders bijdragen tot een klimaat van segregatie en polarisatie. Dat klimaat vormt op zijn beurt een voedingsbodem voor de (soms gewelddadige) radicalisering van bepaalde individuen. Bijgevolg moet er geval per geval worden bekeken welke dreiging de aanhangers van de ideologie van de Moslimbroederschap in ons land vormen.

De VSSE evalueert dat er in 2025 in België minder dan 10 organisaties aanwezig waren die beschouwd kunnen worden als structureel gelinkt aan de Moslimbroeders. Dit houdt in dat deze organisaties actief betrokken zijn bij de verspreiding van de ideologie van de Moslimbroeders of hun inmengingsactiviteiten en dat ze daarnaast structurele banden onderhouden met de internationale, regionale of lokale structuren van de Moslimbroeders. Verder schat de VSSE in dat in België ongeveer 100 personen actief betrokken zijn bij het verspreiden van de ideologie van de Moslimbroeders.

Op basis van de onderzoeken die de VSSE in 2025 gevoerd heeft, wordt opgemerkt dat er van de organisaties en personen die structureel aan de Moslimbroeders verbonden zijn geen onmiddellijke dreiging uitgaat op het vlak van gewelddadige acties. Het gebruik van geweld wordt door de Moslimbroeders in Europa uitdrukkelijk afgewezen. Deze organisaties en personen blijven wel een dreiging vormen wegens het verspreiden van een extremistische ideologie en op het vlak van inmenging.

LINKS-EXTREMISME ONDER DE LOEP: LUIDRUCHTIGER EN GEWELDDADIGER

Vandalisme, weerspannigheid, intimidatie van politieke tegenstanders, ... Links-extremistische groeperingen lieten in 2025 meermaals luidruchtig van zich horen. In 2025 was de uitdaging voor de VSSE om mogelijke verschuivingen bij bewegingen en individuen naar het plegen van concrete gewelddadige acties op te sporen.

Het links-extremistische milieu liet zich doorheen 2025 publiekelijk opmerken door gewelddadige acties. Rellen tijdens betogingen, weerspannigheid tegen de politie en intimidatie van politieke tegenstanders, in het bijzonder tijdens antifascistische tegenbetogingen waren fenomenen die in 2025 vaker dan de voorbije jaren voorkwamen. Er gaat dus duidelijk een gewelddadige dreiging van extreem-links uit. Ten aanzien van bepaalde politici, de politie personen, instellingen of ondernemingen die zij als rechts-extremistich beschouwen, kan het narratief soms haatdragend, denigrerend of zelfs ontmenselijkend zijn.

Deze gewelddadige acties en de intrinsieke legitimatie van het hanteren van geweld als actiemiddel zijn een blijvend aandachtspunt. In de praktijk houden de meeste links-extremisten zich evenwel voornamelijk bezig met het geweldloos verspreiden van hun boodschap en het organiseren van bijeenkomsten, filmvoorstellingen, lezingen en groepsgesprekken. Daarnaast organiseren ze demonstraties en betogingen of nemen ze daaraan deel. Links-extremistische propaganda is er daarbij op gericht de legitimiteit van de democratische rechtstaat te ondermijnen.

De VSSE volgt de dreiging nauwgezet op zodat ze in staat is om mogelijke verschuivingen in de modus operandi en kenmerkende indicatoren tijdig te detecteren, en probeert aan de hand van inlichtingenonderzoeken formele verbanden vast te stellen tussen links-extremistische groeperingen en vernielingen aan gebouwen en instellingen die ze beschouwen als symbolen van het kapitalisme. Doel is om de autoriteiten correct te informeren om zo bij te dragen aan een passende mitigatie van de dreiging. De VSSE schat in dat op korte termijn de dreiging van een terreuraanslag vanuit het links-extremistische milieu onwaarschijnlijk is in België.

BLACK BLOC TIJDENS DE BETOGING VAN 14 OKTOBER

Een concreet voorbeeld van links-extremistische actiemethodes was de vorming van een black bloc tijdens de nationale betoging die plaatsvond op 14 oktober 2025 in Brussel. Gekleed in typische zwarte kledij en onherkenbaar door gezichtsbedekking, organiseerden links-extremisten uit uiteenlopende groepen gecoördineerd vandalisme op verschillende plaatsen in de stad.

Onder meer het gebouw van de Dienst Vreemdelingenzaken moest het bekopen met stukgeslagen ramen en gevels beklad met graffiti. Er vielen ook verschillende gewonden door de weerspannigheid van de actievoerders bij het ingrijpen van de politie. Beelden hiervan werden nadien gebruikt om de overheid te demoniseren en vermeend politiegeweld aan te klagen.

INFILTRATIE VAN BURGERBEWEGINGEN

Bepaalde links-extremistische groepen maken gebruik van de golf aan legitiem maatschappelijk engagement, in de hoop zo nieuwe volgelingen te vinden voor hun ideologie. Groepen zoals het revolutionair-communistische *Secours Rouge de Belgique/Classe Contre Classe* kijken daarvoor bijvoorbeeld naar initiatieven rond asiel en migratie, het klimaat, (anti)fascisme en minderheden.

Concreet kaderen ze die thema's in een gedachtegoed dat de democratische rechtstaat in twijfel trekt en het huidig samenlevingsmodel als inherent uitbuitend en onrechtvaardig bestempelt. Volgens hun ideologie kunnen maatschappelijke problemen enkel worden opgelost door een gewelddadige omverwerping van het huidige systeem. Ze zijn hierbij resoluut gekant tegen elke vorm van maatschappelijke hervorming door middel van democratisch of sociaal overleg.

Om deze doelstelling te bereiken, trachten sommige van deze groepen brede burgerlijke bewegingen zoals *Code Rood* en *Stop Arming Israël* te infiltreren. Door deze in lijn te brengen met hun eigen revolutionaire doelstellingen en ideologie spelen ze in op een gedeeld gevoel van onrechtvaardigheid en ontstaat een risico op radicalisering van nieuwe sympathisanten. Een dergelijke strategie, die erop gericht is personen uit verenigingen te radicaliseren, kan leiden tot een polarisering van het publieke debat over legitieme maatschappelijke thema's, kan een kloof creëren waardoor een maatschappelijk debat niet langer mogelijk is, en kan uiteindelijk leiden tot fysieke confrontaties of zelfs terroristische daden in de meest extreme situaties.

Militant antifascisme

Een ander opkomend links-extremistisch fenomeen is het militant antifascisme. Dit is een vorm van activisme tegen personen en groepen die als rechts-extremistisch worden beschouwd. Acties in dit verband zijn erop gericht om hun vrijheid van meningsuiting en vereniging te beperken. Militante antifascisten onderscheiden zich hiermee duidelijk van een bredere niet-extremistische antifascistische beweging die inzet op debat en bewustwording om racisme en antidemocratische ideeën te bestrijden. De antifascistisch beweging in haar geheel kan niet als een gestructureerde entiteit beschouwd worden.

Militante antifascisten zijn niet steeds verbonden aan één groep of ideologie. Toch zijn velen geïnspireerd door een communistisch of anarchistisch wereldbeeld. Zij komen voornamelijk in actie tijdens lezingen, bijeenkomsten en demonstraties van organisaties die zij beschouwen als rechts-extremistisch. Hoewel de meeste acties zich beperken tot tegenbetogingen, kan dit in sommige gevallen ontaarden in intimidaties, rellen, vernielingen van eigendom en agressieve ordeverstoring tegen de politie of politieke tegenstaanders.

Door een grondig inzicht in de ontwikkelingen die momenteel de extremistische beweging in beroering brengen, moet de VSSE haar partners kunnen informeren over de huidige stand van zaken. Het ontkennen of de onderschatting van het geweldspotentieel van bepaalde individuen in deze kringen zou betekenen dat een tastbare ontwikkeling in 2025 over het hoofd wordt gezien; het overschatten ervan door niet de nuance aan te brengen die van een inlichtingdienst verwacht mag worden, zou daarentegen in de kaart spelen van extremisten.

DE PKK

2025 werd een sleuteljaar voor de links-extremistische PKK, de Turkse *Partiya Karkeren Kurdistan of de Koerdische arbeiderspartij*. Na een oproep van leider Abdullah Öcalan vanuit de gevangenis waar hij sinds 1999 opgesloten zit, communiceerde de organisatie in mei dat ze zichzelf opheft en de gewapende strijd stopzet.

De onverwachte zet herlanceerde het vredesproces tussen de Turkse staat en de PKK. De organisatie behoudt op dit moment wel haar gewapende capaciteit. Er zullen nog verschillende belangrijke etappes doorlopen moeten worden vooraleer de PKK haar wapens ook echt opgeeft.

In België, waar de organisatie verschillende van haar structuren geïnstalleerd heeft, blijft de PKK doorgaan met haar activiteiten. Het gaat hier zowel om publieke activiteiten zoals demonstraties en steunacties voor de Koerdische bevolking, als om clandestiene acties zoals logistieke en financiële steun voor de beweging in Turkije, Syrië en Irak. De PKK-activiteiten in België zijn belangrijk voor de organisatie omwille van de aanwezigheid van veel internationale instellingen in ons land. De organisatie wil immers haar invloed uitbreiden en politieke steun verwerven voor haar zaak. Sommige PKK sympathisanten in ons land hebben banden met diverse linkse-extremistische groeperingen.

VSSE acht het zeer onwaarschijnlijk dat de PKK terroristische acties onderneemt in België. De PKK-dreiging voor België situeert zich eerder op het vlak van extremisme. De PKK, een hiërarchisch georganiseerde en autoritaire organisatie, heeft een sterke invloed op de Koerdische diaspora. De organisatie is in staat om sympathisanten te mobiliseren tijdens publieke evenementen. Dit kan gepaard gaan met problemen voor de openbare orde en met spanningen met de Turkse gemeenschap. In sommige gevallen kan dit zelfs uitmonden in gewelddadige acties. De situatie van de Koerden in onder meer Syrië en de evolutie van het vredesproces heeft een mobiliserend effect op dit soort van publieke evenementen. Het verdere verloop van het vredesproces zal in 2026 bepalend zijn voor de verdere evolutie van dit fenomeen.

RECHTS-EXTREMISTISCHE IDEEËN: EEN GEPOLARISEERD WERELBEELD TREKT AAN

Tot 2025 bestond het rechts-extremistische universum in ons land voornamelijk uit drie structurele ideologische componenten: het zogenaamde accelerationisme/de "*Siege Culture*", de identitaire beweging en het neonazisme, met daarbinnen een grote waaier aan substromingen. Wat betreft de potentiële terroristische dreiging blijft het accelerationisme - het uitlokken van een burgeroorlog om het zogenaamde verval van de maatschappij te versnellen - het gevaarlijkst in de nabije tot middellange toekomst.

In een steeds meer gepolariseerde wereld vinden rechts-extremisten een vruchtbare bodem om hun ideologie te voeden en te versterken. Dit zowel door geopolitieke ontwikkelingen, waar het internationale recht, de internationale orde en de gevestigde machtsverhoudingen steeds meer in de verdrukking komen door het "recht van de sterkste", maar tevens door een zekere verscherping van het maatschappelijke debat en de verheerlijking, door sommigen, van de figuur van de alwetende en almachtige leidersfiguur.

ALGEMEEN BEELD RECHTS-EXTREMISME

Hoewel er zeker een geweldsdreiging uitgaat van het rechts-extremisme draait het grootste deel van de activiteiten binnen dit milieu in België rond het verspreiden van de ideologie of het beleven daarvan in groepsvorm. Niet alle rechts-extremistische narratieven roepen rechtstreeks op tot geweld. Toch tasten ze op lange termijn het vertrouwen in de democratische instellingen en processen aan. Zij vormen ook een voedingsbodem voor verdere radicalisering.

TERRORISME MET RECHTS-EXTREMISTISCHE MOTIVATIE BINNEN DE WERKING VAN DE JOINT INTELLIGENCE CENTERS

In 2025 kende 6% van de dossiers besproken op de Joint Intelligence Centers een rechts-extremistische motivatie. De mediane leeftijd van de personen besproken in deze JIC's was 18 jaar. De trend van een toenemend aantal minderjarigen en jongvolwassenen dat betrokken is in de terroristische dreiging zet zich door.

Niet samen door één deur

Het rechts-extremisme in België bestaat uit een zeer breed spectrum van milieus, groepen en activisten, gaande van gewelddadig geïnspireerde online accelerationistische subculturen zoals Terrorgram, over neonazistische groepen, tot meer ideologisch activistische groepen. Hoewel de verschillende rechts-extremistische milieus vaak onderling niet door één deur kunnen en sterk verschillen in stijl en strategie, leunen ze op een essentialistisch mensbeeld dat stelt dat culturele en zogenaamde 'raciale' diversiteit een existentieel probleem vormt. Dit mensbeeld gaat gepaard met het geloof dat bepaalde democratische vrijheden en rechten zoals gelijkheid en genderdiversiteit eveneens zorgen voor een teloorgang van de samenleving.

Het extremistisch narratief dat hieruit voortvloeit, speelt sterk in op onzekerheid inzake migratie, een algemeen onveiligheidsgevoel en de positie van mannen in de samenleving. Hoewel deze thema's deel uitmaken van een breder maatschappelijk debat, bevat het discours binnen rechts-extremistische milieus zeer vaak een haatdragend, racistisch, misogyn en discriminerend karakter. Dit kan in onderlinge gesprekken zijn maar ook in propaganda die gericht is op potentiële sympathisanten. In online transnationale accelerationistische en neonazistische milieus - waar ook Belgen in aanwezig zijn - gaat dit gepaard met het fantaseren over, aanzetten tot en verheerlijken van geweld tegen vrouwen, politieke tegenstanders en minderheden.

Alle segmenten binnen het rechts-extremistisch milieu maken uitgebreid gebruik van het internet om hun propaganda te verspreiden in groepsgesprekken, open- en gesloten chatkanalen, videoplatformen en sociale media, vaak met internationaal bereik en met veel interactie met de lezers. De boodschap wordt daarnaast ook offline verspreid door middel van stickeracties, bijeenkomsten en lezingen.

De rechts-extremistische bewegingen profiteren van een maatschappelijke en technologische context waarin ze steeds meer publieke ruimte krijgen om hun invloed uit te oefenen en nieuwe aanhangers te winnen.

Gewelddadige dreiging van accelerationisme

De grootste gewelddadige dreiging van het rechts-extremistisch milieu gaat uit van de online accelerationistische subcultuur, een internationaal fenomeen waar ook Belgen bij betrokken zijn. Deze subcultuur bestaat uit talloze chatgroepen waar personen ideeën verspreiden om de gepercipieerde teloorgang van de maatschappij te versnellen door het uitlokken van een raciale burgeroorlog.

Accelerationisten geloven dat ze dit kunnen doen door het plegen van aanslagen tegen minderheden. Zij verspreiden hiervoor verschillende handleidingen, verheerlijken rechts-extremistische terroristen als na te volgen voorbeelden en proberen zo mensen aan te zetten tot het plegen van aanslagen. De meeste personen in deze netwerken hebben geen concrete intentie noch de capaciteit om aanslagen uit te voeren en beperken zich tot het zoeken van verbinding in het uitdrukken van hun gemeenschappelijke haatgevoelens. Niettemin stelde de VSSE vast dat in een aantal gevallen, hoe beperkt ook, zowel de intententie als de capaciteit om aanslagen te plegen aanwezig was. Daarom schat de VSSE in dat een terroristische aanslag, geïnspireerd door het accelerationisme in de nabije tot middellange toekomst mogelijk is.

De VSSE heeft een bijzondere aandacht voor dit milieu en tracht hierbij haar nationale en internationale veiligheidspartners tijdig in te lichten zodat mogelijke terroristische intenties verstoord kunnen worden. Het blijft hoe dan ook een uitdaging om werkelijke intenties en grootspraak van elkaar te onderscheiden.

NIHILISTISCH EXTREMISME

Het nihilistisch extremisme is een samensmelting van thema's zoals antisemitisme en racisme, accelerationisme, misantropisme, satanisme en Oost-Europese skinheadcultuur. Ondanks de aanwezigheid van verschillende inspiratiebronnen bestaat er een herkenbaar en redelijk consistent referentiekader en kan men spreken van een duidelijke ideologie, die vandaag nog het meest aansluit bij het rechts-extremisme. Groeperingen binnen het nihilistisch extremisme inspireren zich daarenboven op cybercriminele netwerken en richten zich op afpersing en de verspreiding van beelden van seksueel kindermisbruik. Een voorbeeld van dit fenomeen is het 764-netwerk

Aangezien nihilistisch extremisme een transnationaal fenomeen is, valt de exacte grootte moelijk in te schatten. Voor België konden er reeds een tiental betrokkenen met telkens enkele slachtoffers geïdentificeerd worden. Dit gaat vermoedelijk echter om het topje van de ijsberg. Voor heel Europa gaat het om honderden betrokken en enkele duizenden slachtoffers. Het gaat duidelijk dat om een wijdverspreid netwerk, waarvan een belangrijke dreiging uitgaat.

In 2025 stelde de VSSE voor het eerst vast dat nihilistisch extremisme op structurele wijze aanwezig is in België. Ondanks de veelheid aan inspiratiebronnen vertoont nihilistisch extremisme op ideologisch vlak een duidelijkere nabijheid tot rechts-extremisme. Deze beoorderling sluit echter niet uit dat het fenomeen zich verder kan ontwikkelen en dat zijn ideologische positionering op termijn kan worden herzien.

Leden van nihilistische groeperingen verzamelen zich in chatgroepen op verschillende platformen waar zij zich bezighouden met afpersing, doxing[1], verspreiden van beelden van seksueel kindermisbruik, aanzetting tot zelfverminking en zelfmoord, dierenmishandeling en aanzetting tot geweld en terrorisme. Zo wensen ze toegang te verkrijgen tot de elitaire gesloten groepen van het netwerk. Deze toegang krijgt men door het delen van beelden als bewijs van hun schadelijke activiteiten. Hoe gruwelijker de beelden, hoe meer aanzien en hoe meer kans op toegang tot de binnenste kringen van het netwerk.

De motieven en ideeën van de mensen in deze groepen lopen sterk uiteen maar de gemeenschappelijke noemer van deze groepen is de apologie van een wereld waar de sterkste dominant zou zijn zonder rekening te houden met de noden van de "zwakste". Met hun eigen belangen als referentie, trachten ze doormiddel van schokkende daden de ineenstorting van de maatschappij te veroorzaken om een zogenaamde "elitaire wereld" te creëren.

Leden van deze transnationale beweging houden zich voornamelijk bezig met het zoeken van kwetsbare mensen zoals kinderen en mensen met psychische kwetsbaarheden op gamingplatformen en online steungemeenschappen om hun vertrouwen te winnen en hen vervolgens af te persen en te dwingen tot zelfverminking, zelfmoord en het delen van naaktbeelden. Sommige slachtoffers worden gedwongen om vervolgens nieuwe mensen te benaderen en af te persen waardoor ze vast komen te zitten in het netwerk.

Hoewel België tot nu toe gespaard is gebleven van nihilistische terroristische aanslagen, kan men geen onderscheid maken in de intenties van de verschillende leden op basis van hun localisatie. Ook in België zijn gewelddadige acties met steekwapens, voertuigen en gif mogelijk. Brandstichting behoort ook tot de mogelijkheden. Er zijn lichte indicaties dat het netwerk meer opschuift in de richting van een modus operandi waarbij er meer ingezet wordt op concrete fysieke acties van geweld.

In samenwerking met de andere veiligheidspartners tracht de VSSE door middel van inlichtingenonderzoeken de Belgische betrokkenen binnen deze netwerken te identificeren en tracht ze, op basis daarvan, een correct beeld van de dreiging te krijgen.

1 *HET VERZAMELEN EN DELEN VAN PERSOONSGEGEVENS, ZOALS EEN ADRES OF TELEFOONNUMMER, OM IEMAND TE INTIMIDEREN*

764

Het 764-netwerk is een transnationale extremistische gemeenschap die bestaat uit honderden publieke en private chatgroepen op onder andere Telegram en Discord. Deze groepen zijn met elkaar verbonden door gemeenschappelijk lidmaatschap, overlappende doelstellingen en onderlinge communicatie.

764 werd in 2021 opgericht door de 15-jarige Amerikaanse staatsburger, Bradley Cadenhead, als een afsplitsing van een crimineel uitbuitingsnetwerk nadat verschillende leiders waren opgepakt voor grooming[1], ontvoering, verkrachting, kindermisbruik en afpersing. Met 764 vermengde Cadenhead misantropie, satanistisme en rechts-extremistisch accelerationisme en inspireerde hij zich op de activiteiten van uitbuitingsnetwerken. 764 formaliseerde de modus operandi en ideologie door de publicatie van officiële propaganda en de verspreiding van handleidingen. De groep verklaarde openlijk haar alliantie met verschillende andere gelijkaardige netwerken.

Het 764-netwerk kan op het uiterste spectrum van extremisme worden geplaatst. Extreem geweld wordt gerechtvaardigd als een psychologisch wapen gericht tegen de fundamenten van de samenleving. Extreem geweld, gruwel en beelden van seksueel kindermisbruik worden na te streven idealen, deze activiteiten kunnen gebruikt worden als valuta om privilege en erkenning te krijgen in de ideologische gemeenschap. Sadisme wordt hierbij beschouwd als een onderscheidend kenmerk tussen zogenaamde “waardige en onwaardige” mensen. Hoe sadistischer, hoe waardiger.

Sinds de arrestatie van Cadenhead en verschillende andere personen gelinkt aan 764 splitste het netwerk zich op in talloze groepen. Deze wisselen elkaar in hoog tempo af omdat personen binnen het netwerk vaak de ambitie hebben om een eigen groep te leiden.

1 GROOMING STAAT VOOR HET PROCES WAARBIJ EEN VOLWASSENE DOELBEWUST MINDERJARIGEN BENADERT EN MANIPULEERT MET EEN SEKSUEEL DOELEIND (BRON: CHILD FOCUS).

GEORGANISEERDE MISDAAD: STEEDS DRIESTER EN STRUCTUREEL STAATSONDERMIJNEND

In 2025 werd het beeld van georganiseerde misdaad, in het bijzonder in de drugshandel, verder bevestigd als een staatsondermijnende dreiging. Het geweld dat met deze criminele netwerken gepaard gaat, manifesteerde zich steeds nadrukkelijker in het straatbeeld. De intimidatie van cipiers, politiemensen en zelfs magistraten is niet meer uitzonderlijk. De specifieke inlichtingenonderzoeken van de VSSE vullen in deze het werk van politie en gerecht aan.

De VSSE richt zich op de georganiseerde misdaad wanneer er een duidelijke link is met haar wettelijke opdrachten, zoals spionage, terrorisme, extremisme, proliferatie of buitenlandse inmenging. Daarnaast treedt de dienst op wanneer activiteiten van criminele organisaties een destabiliserende impact kunnen hebben op het politieke of sociaal-economische weefsel van het land, met andere woorden wanneer de activiteiten staatsondermijnend worden.

In België vormt de drugshandel in brede zin de belangrijkste dreiging van de georganiseerde misdaad. Met de haven van Antwerpen beschikt België over een van de belangrijkste toegangspoorten tot Europa, wat voor de drugshandel zeer aanlokkelijk is. Deze internationale drugshandel destabiliseert de samenleving op meerdere manieren, gezien het structurele geweld en de corruptie die ermee gepaard gaan. Wanneer kopstukken van criminele organisaties in de gevangenis belanden, neemt de dreiging niet meteen af. Integendeel, hun detentie veroorzaakt zelfs extra druk op het Belgische penitentiair stelsel.

Het afgelopen jaar toonden criminele organisaties, met name in de drugshandel, meer dan ooit hun staatsondermijnende karakter. Geweld en intimidatie, bijna altijd al inherent aan deze vorm van criminaliteit, namen zichtbaar toe en werden explicieter. Openbare schietpartijen bij interne afrekeningen en explosies aan woningen zorgden voor een toename van de onveiligheid in het publieke domein.

Het geweld, of minstens de dreiging met geweld, is nu ook tegen overheden en autoriteiten gericht. De dreiging tegenover cipiers, politie en magistraten is aanzienlijk toegenomen. Enkele Belgische magistraten dienden zelfs politiebescherming te krijgen of zagen zich verplicht tijdelijk in *safe houses* te verblijven. Dat was tot een paar jaar terug ongezien.

Politie en gerecht nemen het voortouw in de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Door het voeren van eigen inlichtingenonderzoeken, streeft de VSSE naar complementariteit met het werk van haar partners.

Concreet onderzoekt de VSSE individuen en netwerken die staatsondermijnende activiteiten opzetten. Het gaat dan bijvoorbeeld om bedreigingen, geweld of corruptie gericht tegen personeel van overheidsdiensten. Relevante inlichtingen die bij deze onderzoeken naar boven komen, worden vervolgens gedeeld met de bevoegde partners om een gecoördineerde en doeltreffende aanpak te waarborgen.

DEEL 2

VSSE BETER DAN OOIT UITGERUST

INTERNATIONALE SAMENWERKING: SAMEN TEGEN DREIGINGEN DIE GEEN GRENZEN KENNEN

Internationale samenwerking is cruciaal voor de VSSE, zowel voor concrete inlichtingendossiers als bij de strategische ondersteuning van het Belgische veiligheidsbeleid.

Met vele partners heeft de VSSE ondertussen een jarenlange vertrouwensband opgebouwd, met andere begon de samenwerking pas in 2025. Recentere partners zijn vooral diensten van het Afrikaanse continent, uit de ruimere Kaukasus en uit de Arabische wereld. Zo wordt het internationale netwerk van de VSSE meer dan ooit globaal. In 2025 organiseerde de VSSE bijna vierhonderd bilaterale overlegmomenten. Daarnaast vonden doorheen het jaar zo goed als dagelijks andere internationale contacten plaats, van directieniveau tot expertenmeetings, zowel bilateraal als multilateraal. Dit illustreert de intensiteit van de internationale samenwerking van de VSSE.

In de werking van het buitenlands partnerbeleid van de VSSE spelen de verbindingsofficieren een belangrijke rol. Het gaat om gedeclareerde VSSE-medewerkers die toelaten ter plekke een vinger aan de pols te houden en de aanspreekbaarheid van de dienst te verhogen. Zo werken de internationale verbindingsofficieren mee aan de versterking van de Belgische veiligheid.

De VSSE vergeet daarbij ook het nationale aspect in de internationale samenwerking niet. De dienst handelt in nauw overleg met de ADIV, alsook met de dienst internationale relaties van de Belgische Federale Politie. Ook met de FOD Buitenlandse Zaken is er regelmatig overleg. Deze samenwerkingen kennen elk hun eigen kader en dynamiek, maar de onderlinge afstemming laat toe om overal *unisono* te spreken en een gecoördineerd – Belgisch – standpunt uit te dragen.

2025 was een jaar vol geopolitieke uitdagingen voor de Europese Unie en de NAVO. Als gastland staat België in voor de ondersteuning van beide instanties op veiligheidsvlak. Ook de VSSE investeert hier aanzienlijk in, onder meer via een continue uitwisseling van gegevens in concrete inlichtingendossiers. Ook het opvolgen van EU-dossiers die een impact hebben op het functioneren van de inlichtingendiensten is cruciaal. Een illustratie van het belang dat de VSSE aan deze samenwerking hecht, is het inschakelen van een lid van de VSSE op de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Unie.

TECHNOLOGISCHE VOORUITGANG: HOE DE VSSE MEEBEWEEGT IN EEN SNEL EVOLUEREND TIJDPERK

De Veiligheid van de Staat bevindt zich midden in een omgeving die razendsnel verandert. Technologie ontwikkelt zich in een tempo dat ongezien is. Nieuwe digitale mogelijkheden openen deuren naar efficiëntere processen en slimmere analyse, bijvoorbeeld door gebruik van artificiële intelligentie, terwijl tegelijk nieuwe uitdagingen opduiken, zoals steeds geavanceerdere vormen van encryptie.

Voor de VSSE is technologische vooruitgang geen luxe, maar een absolute noodzaak.

Daarom investeert de VSSE fors in innovatie. De regering onderschrijft deze visie en heeft de dienst aanzienlijk budgettair versterkt. Via interdepartementale provisiekredieten[1], beschikt de VSSE in 2025 over de budgettaire middelen om de capaciteit voor informatieverzameling uit te breiden en de gegevensverwerking naar een hoger niveau te tillen. Dit vertaalt zich in een dienst die op termijn slimmer en sneller zal kunnen inspelen op de realiteit van morgen.

In dat kader werd voor het eerst een Chief Technology Officer (CTO) aangesteld. Deze functie belichaamt de ambitie om technologische evolutie structureel te verankeren. De CTO bewaakt niet alleen de interne ontwikkeling en capaciteit, maar bouwt ook bruggen: met nationale veiligheidsactoren, met buitenlandse partnerdiensten, universiteiten en onderzoeksinstellingen, en met de commerciële sector. Samenwerking vormt daarbij een essentiële hefboom om voorop te lopen.

Elke dag stelt de VSSE zichzelf de vraag waar verdere ontwikkeling nodig is, welke investeringen prioritair zijn en hoe de juiste expertise kan worden aangetrokken. Het antwoord ligt in snel schakelen, durven vernieuwen, strategische partnerschappen aangaan en blijvend investeren in talent. Innovatie is geen project met een einddatum, maar een voortdurende beweging. Daarom blijft de versterking van de technische capaciteit – zowel in mensen als in middelen, in nauwe synergie met de nationale partners – ook de komende jaren een absolute prioriteit. De VSSE kiest resoluut voor vooruitgang: wie de toekomst wil beveiligen, moet er vandaag al klaar voor zijn.

Technologische innovatie als hefboom voor dreigingsactoren

De VSSE is niet de enige actor die gebruik maakt van technologische innovaties. Ook de dreigingsactoren evolueren mee. De komst van artificiële intelligentie (AI) heeft een potentiële impact op alle dreigingen waarop de VSSE actief is, gaande van spionage en inmenging over

1 *EEN INTERDEPARTEMENTALE PROVISIE (IDP) VERWIJST NAAR EEN BUDGETTAIR MECHANISME DAT GEBRUIKT WORDT VOOR DE FINANCIERING VAN INITIATIVEN EN UITGAVEN GERELATEERD AAN EEN SPECIFIEKE MATERIE*

extremisme en terrorisme tot contraproliferatie. Hoewel die impact per domein verschilt, is er een duidelijke rode draad: enerzijds het vermogen van AI om in grote hoeveelheden data patronen te detecteren en 'het onzichtbare zichtbaar te maken', en anderzijds de kracht van automatisering, zelfs bij complexe taken.

Een reeds veelbesproken voorbeeld is informatiemanipulatie. Generatieve AI – die automatisch tekst of audiovisuele content creëert – vergemakkelijkt het aanmaken en verspreiden van desinformatie, deepfakes en polariserende content. Tal van vijandige actoren experimenteren al met die nieuwe mogelijkheden. Om verdeeldheid te zaaien, democratische instellingen te ondermijnen, of louter uit financieel gewin. Op vlak van informatiemanipulatie doet de VSSE aan bijkomende monitoring, maar blijft ook volop inzetten op synergiën met de ADIV en andere Belgische partners. Desinformatie tegengaan vereist immers een *whole of society*-aanpak, waarin ook weerbaarheid en online geletterdheid cruciaal zijn. Ook in tijden van AI.

AI kan echter ook minder zichtbare dreigingen versterken. Patroonherkenning in de enorme hoeveelheid online beschikbare data maakt het veel makkelijker om mensen op te sporen die interessant zijn voor buitenlandse inlichtingendiensten, bijvoorbeeld om voor hun kar te spannen voor spionage of inmenging. Autoritaire regimes kunnen deze technologieën bijvoorbeeld aanwenden om dissidenten in België te monitoren of te intimideren, waardoor hun reikwijdte en impact aanzienlijk toenemen.

Daarnaast verhoogt AI de capaciteit van extremistische actoren om propaganda en radicaliserende content te maken. Het risico op doorgedreven individualisering en radicalisering op maat mag daarbij niet onderschat worden. Bovendien kan AI de drempel verlagen voor het vervaardigen van wapens en explosieven, aangezien ingebouwde veiligheidsmechanismen zelfs in breed toegankelijke modellen niet altijd waterdicht blijken.

Hoewel de meest gesofisticeerde AI-toepassingen waarschijnlijk voorbehouden blijven voor actoren met veel middelen, expertise en trainingsdata, verhoogt de brede beschikbaarheid van AI de capaciteiten van alle cyberactoren. Bijgevolg is de snelle opkomst van AI bijna zeker mee verantwoordelijk voor de forse toename van zowel het volume als de impact van cyberaanvallen.

De snelle evolutie van AI houdt ook risico's in voor de proliferatie van massavernietigingswapens. Artificiële intelligentie kan niet alleen de nood aan gespecialiseerde expertise verkleinen, maar ook de ontwikkeling van nucleaire, biologische en chemische wapens vereenvoudigen en versnellen. Gespecialiseerde organisaties zoals de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens (OPCW) en het International Atomic Energy Agency (IAEA) hebben hierover reeds hun bezorgdheid geuit.

NIEUWE SPELREGELS VOOR DE VSSE: EEN TOEKOMSTBESTENDIG JURIDISCH KADER

Om de inlichtingendiensten in staat te stellen evoluties in dreigingen en technologie op te volgen, moet ook de wetgeving evolueren.

Deze noodzaak wordt benadrukt in het regeergakkoord. Daar staat: "*We zorgen ervoor dat de Veiligheid van de Staat haar rol binnen de Belgische veiligheidsarchitectuur en in internationaal verband kan opnemen door haar de nodige operationele middelen en methoden ter beschikking te stellen om haar opdracht waar te maken. (...) Ook om die redenen scherpen we het operationeel instrumentarium en het juridisch kader van de Veiligheid van de Staat verder aan. Via een herziening van de wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zorgen we ervoor dat de Veiligheid van de Staat, onder toezicht van de controleorganen, in staat gesteld wordt om dreigingen effectief tegen te gaan (disruptie).*"

De voorbije maanden werkte de VSSE samen met de ADIV aan verschillende aanpassingen van de organieke wet – een wet die op beide Belgische inlichtingendiensten van toepassing is. Het resultaat van dat werk is intussen in handen van de voogdijministers en zal naar verwachting binnenkort aan de ministerraad en vervolgens aan het parlement worden voorgelegd.

Wat houden die wijzigingen in? Zonder vooruit te willen lopen op de beslissingen van regering en parlement, omvat het ontwerp twee grote onderdelen:

- het aanpassen van de huidige wetgeving over de methoden voor het verzamelen van inlichtingen: om aangepast te zijn aan nieuwe technologie en om verschillende aspecten van de wetgeving te verbeteren, worden verschillende voorstellen gedaan;

- het toevoegen van een specifieke opdracht voor de inlichtingendiensten: de mogelijkheid om een dreiging te verstoren.

Deze laatste opdracht betekent een kleine 'revolutie' voor de VSSE. Tot op heden was haar opdracht op het vlak van inlichtingen immers beperkt door de wet tot het "inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen". Wanneer een dreiging wordt vastgesteld, dient de VSSE zich te wenden tot andere bevoegde kanalen om die dreiging aan te pakken, zoals de rechterlijke macht. Voor bepaalde dreigingen biedt deze aanpak echter geen oplossing, bijvoorbeeld bij gebrek aan een strafbaar feit.

De invoering van deze nieuwe mogelijkheid zal de bestaande instrumenten niet vervangen, maar vormt er een aanvulling op. Het gebruik ervan zal bovendien steeds gebeuren in overleg met andere partners die bevoegd zijn voor de betrokken materies.

Een van de missies van de Veiligheid van de Staat is het beschermen van de democratische en grondwettelijke orde in het land. Het spreekt dan voor zich dat, zowel bij de aanpassing van de wetgeving inzake de bijzondere inlichtingenmethoden als voor de toekenning van de bevoegdheid tot verstoring, bijzondere aandacht wordt besteed aan de controle op het gebruik ervan. Het is niet de bedoeling om de inlichtingendiensten zomaar *carte blanche* te geven. Wel is het daarbij van belang dat de toepassing van deze methoden administratief werkbaar blijft, zodat een snelle en doeltreffende aanpak van soms imminente dreigingen verzekerd blijft.

Het einddoel dat we nooit uit het oog mogen verliezen, is en blijft een veiliger België.

DIRECTIE VEILIGHEID: EEN VOLWAARDIGE STRUCTUUR VOOR EEN BETERE BESCHERMING

De VSSE heeft recent besloten de afdeling Veiligheid om te vormen tot een volwaardige directie. Deze verandering is niet alleen symbolisch, maar getuigt van een reële wil om meer aandacht te besteden aan veiligheidskwesties en de weerbaarheid van de dienst te versterken in het licht van de veranderende geopolitieke context.

Ten voordele van de organisatie

De directie Veiligheid heeft als taak de beschikbare middelen in te zetten daar waar ze voor de organisatie het meest cruciaal zijn: het waarborgen van de veiligheid van het personeel, de informatie, de systemen en de installaties. In dit kader besteedt de VSSE bijzondere aandacht aan een transversale benadering van de risico's waarmee de organisatie wordt geconfronteerd.

Een dienst in evolutie brengt een aantal uitdagingen met zich mee en de beveiligingsprocessen worden voortdurend herzien om ervoor te zorgen dat de activiteiten in overeenstemming met het veiligheidsbeleid verlopen. Hoewel bewustmaking een belangrijk onderdeel van het werk blijft, vereist het beheer van interne risico's ook de nodige prioriteit.

En van haar partners

Het is dan ook logisch dat de Nationale Veiligheidsoverheid (NVO), bevoegd voor de bescherming van geclassificeerde informatie, die sinds januari 2024 deel uitmaakt van de VSSE, onder de directie Veiligheid valt. De VSSE speelt - via de NVO - een centrale rol in de uitvoering van het beleid inzake de bescherming van geclassificeerde informatie, met name bij de behandeling van aanvragen voor veiligheidsmachtigingen. In 2026 zal de procedure voor de behandeling van deze aanvragen verder worden geoptimaliseerd.

Omdat veiligheidskwesties voor alle overheidsinstanties van belang zijn, hecht de VSSE veel waarde aan het delen van ervaringen met haar partners en aarzelt zij niet om andere overheidsinstanties te adviseren wanneer dat mogelijk is. In 2025 werden bijna twintig "*sweeping*"-opdrachten (opsporen van verborgen afluisterapparatuur) uitgevoerd ten behoeve van nationale partners, hetzij in het kader van een homologatieproces van een installatie, hetzij naar aanleiding van een bewezen vermoeden van een veiligheidsincident. De dienst leert ook van zijn partners. In 2025 heeft de VSSE voor het eerst gebruik gemaakt van een door de federale politie getrainde hond voor het opsporen van elektronische apparatuur. Een succesvolle operatie die de meerwaarde van deze partnerschappen illustreert.

VERTROUWEN BOUWEN: DE ROL VAN DE NATIONALE VEILIGHEIDSOVERHEID

Begin 2024 ging de Nationale Veiligheidsoverheid (NVO) van de FOD Buitenlandse Zaken over naar de VSSE. Bij die overgang werd er een transitieperiode van twee jaar voorzien waarin de NVO haar eigen werking tegen het licht diende te houden en bij te sturen waar nodig. Die transitieperiode loopt nu ten einde, dus is het tijd om achterom te kijken en de balans op te maken, maar ook de blik vooruit te richten naar het komende jaar.

De NVO heeft een zeer duidelijke rol binnen de veiligheidsarchitectuur, namelijk erop toezien dat geclassificeerde informatie correct wordt behandeld. Eigenlijk gaat het om het creëren van onderling vertrouwen: alle betrokkenen, nationaal en internationaal, moeten erop kunnen rekenen dat hun geclassificeerde informatie correct wordt behandeld. Dit duurzame vertrouwen gaat hand in hand met de garantie dat de informatiestromen van geclassificeerde informatie blijven bestaan, wat essentieel is binnen de veiligheidswereld. Om dit vertrouwen te creëren zijn er niet alleen regels nodig, maar ook toezicht op het toepassen ervan. Dit is exact de rol van de NVO.

Een belangrijke stap in het faciliteren van de uitwisseling van geclassificeerde informatie werd door de NVO gezet in 2025, door het publiceren van een richtlijn over hoe om te gaan met het classificatieniveau 'beperkt', een nieuw classificatieniveau dat werd ingevoerd naast de reeds bestaande niveaus 'vertrouwelijk', 'geheim' en 'zeer geheim'[1]. Daarnaast werd er ook een richtlijn afgewerkt over hoe geclassificeerde informatie fysiek moet worden bewaard. Deze zal begin 2026 worden verspreid. In de eerste helft van 2026 zal ook een richtlijn worden uitgebracht die uitlegt hoe dergelijke informatie elektronisch kan worden behandeld en gecommuniceerd. En dat is pas het begin.

Als het gaat om het tot stand brengen van een duidelijk kader over hoe met geclassificeerde informatie om te gaan, staan België en de NVO voor een inhaalbeweging. In 2026 is er dus nog veel meer op til, zoals bijvoorbeeld hoe geclassificeerde informatie getransporteerd moet worden, hoe veiligheidsincidenten moeten worden behandeld, welke richtlijnen de NVO kan meegeven om veiligheidsofficieren meer te ondersteunen in hun taken,...

Het verzekeren van een correcte behandeling van geclassificeerde informatie is inderdaad essentieel. Maar voor de NVO is het belangrijk dat het gebruik van geclassificeerde informatie zo vlot mogelijk kan – al is dat uiteraard niet altijd evident met dit soort informatie. Communiceren aan alle betrokkenen is daarom van groot belang om een draagvlak te creëren. De NVO heeft daarbij het voorbije jaar stappen gezet door bijvoorbeeld de veiligheidspartners te betrekken bij het opstellen van haar richtlijnen.

1 *DIT OM DE BELGISCHE CLASSIFICATIENIVEAUS IN OVEREENSTEMMING TE BRENGEN MET DIE VAN DE NATO EN DE EU.*

Eind 2025 organiseerde de NVO ook opnieuw de *Security Days* waarbij in totaal meer dan 1000 veiligheidsofficieren en bestuurders van bedrijven werden gebrieft over de veranderingen op het vlak van de omgang met geclassificeerde informatie. Nauwere relaties met de partners, en een grotere aanspreekbaarheid van de dienst zijn een belangrijk focuspunt voor 2026.

De NVO kreeg in 2024 en 2025 ook een aantal nieuwe bevoegdheden zoals bijvoorbeeld het regelen van het gebruik van cryptografie bij het versleutelen van geclassificeerde informatie, of het beveiligd gebruik van het Galileo-gps-systeem. Om deze nieuwe competenties vorm te geven moet de dienst nieuwe medewerkers aantrekken en inpassen.

Naast de uitdagingen om het kader rond geclassificeerde informatie zo duidelijk mogelijk te krijgen, blijft de dagelijkse werking van de NVO ook verder gaan. Cijfers over het aantal afgeleverde machtigingen staan verderop afgebeeld. En dit alles op een moment dat de geopolitieke toestand zeer gespannen is, waardoor het belang van geclassificeerde informatie toeneemt en het nauwgezet omgaan ermee belangrijker wordt.

Het werk van de NVO is dus behalve uitdagend, ook bijzonder boeiend. De NVO creëert het regelgevend kader, helpt daarmee het veiligheidsbewustzijn in ons land te verhogen en doet dat in samenwerking met zowel andere overheidsdiensten als privéorganisaties.

Dat brengt ons naadloos bij de prioriteiten van de NVO voor het komende jaar: het ontwikkelen van een onderbouwd beleid dat veiligheid koppelt aan vertrouwen en aan een vlot gebruik van geclassificeerde informatie, en dat alles in direct contact met de klanten van de NVO.

DE NVO IN CIJFERS

In 2025 heeft de NVO 11.953 (versus 11.840 in 2024) individuele veiligheidsmachtigingen afgeleverd, en 539 machtigingen aan ondernemingen (485 vorig jaar). Opnieuw dus een lichte stijging. Vooraleer iemand een veiligheidsmachtiging kan krijgen, wordt onderzocht of men beschikt over de nodige loyauteit, discretie en integriteit om met geclassificeerde informatie te mogen omgaan. De NVO doet deze onderzoeken niet zelf, deze worden gedaan door de VSSE en de ADIV. Een stijging van het aantal afgeleverde veiligheidsmachtigingen betekent dus ook dat het aantal onderzoeken omhoog is gegaan voor beide diensten.

KENNIS ALS SCHILD: DE KRACHT VAN ACADEMISCHE PARTNERSCHAPPEN

Omdat kennis voor een inlichtingendienst cruciaal is, onderkent de VSSE het belang van samenwerking met de academische wereld. Meer dan voorheen wordt die samenwerking structureel vorm gegeven. Daarbij streeft de VSSE naar een win-win situatie die voor alle partners een meerwaarde biedt.

Voor een inlichtingen- en veiligheidsdienst is kennis cruciaal en dat in de breedst mogelijke zin. De VSSE wil de wereld en de bedreigingen die op België afkomen, begrijpen. De dienst wil vijandige actoren identificeren, hun drijfveren in kaart brengen en hun acties onderkennen nog voor die op het terrein zichtbaar zijn. Als lerende organisatie wil de VSSE bovendien haar eigen *know-how* verbeteren. De dienst wenst immers haar opdrachten professioneel en performant uit te voeren. Daartoe optimaliseert de VSSE continu haar technische tools, werkkader en werkprocessen.

Gedreven door deze zoektocht naar optimalisatie en kennis zet de VSSE in op externe contacten, samenwerking en partnerschappen. De academische gemeenschap is daarbij een potentieel belangrijke partner, met een grote expertise in diverse domeinen en thema's die voor de dienst van belang zijn. Zeker gelet op het veelvoud aan bedreigingen en de razend snelle technologische evoluties waarmee de VSSE geconfronteerd wordt, zijn academische contacten geen luxe maar een must.

Ook in het verleden onderhield de dienst contacten met de Belgische universiteiten en wetenschappelijke instellingen. Sinds een tweetal jaar zet de VSSE echter structureel in op samenwerking en uitwisseling met het geheel van de Belgische wetenschappelijke gemeenschap, onder de noemer *Academic Outreach*. De VSSE benadert de academische gemeenschap proactief rond thema's en projecten die aansluiten op haar prioriteiten, ongeacht of deze integraal gelinkt zijn aan haar inlichtingentaken of daarentegen verbonden zijn aan haar brede dagelijkse werking. Ook de spontane vragen uit wetenschappelijke kringen worden door de dienst sterker dan voorheen omkaderd. De VSSE beoogt daarbij een wederzijds vruchtbare wisselwerking met individuele studenten, geïnteresseerde onderzoekers en wetenschappelijke instellingen. Samenwerking en uitwisseling kunnen uiteindelijk enkel renderen als er zowel voor de VSSE als voor de academische partner een meerwaarde aan verbonden is, en die meerwaarde streeft de dienst dan ook consequent na. Deze positieve boodschap werd in 2025 door de VSSE in academische middens uitgedragen, en in het bijzonder naar de Belgische universiteiten toe.

Daarnaast richt de VSSE in 2026 ook een *Students' Day* in, waarop studenten in het licht van hun toekomstige masterthesis met experten van de dienst van gedachten kunnen wisselen over alle thema's die de dienst aanbelangen. De VSSE voorziet in een 1-op-1 contact met master- en doctoraatsstudenten.

Onder de noemer *Academic Outreach Invites* nodigt de VSSE ook topsprekers uit de academische wereld uit bij de dienst om hen met de eigen medewerkers in debat te laten gaan.

Meer informatie over de publieke Academic Outreach-activiteiten is te vinden op: vsse.be/nl/academic-outreach.

VSSE IN CIJFERS IN 2025

▸ UITWISSELING VAN INLICHTINGEN

39.750

Dit zijn alle inkomende berichten bij de VSSE. Deze zijn afkomstig van zowel binnenlandse partners als buitenlandse inlichtingendiensten. Dit jaar was er een daling in het aantal berichten ten opzichte van 2024.

NA's zijn alle nota's die naar binnenlandse autoriteiten werden verstuurd. Dit is een stijging tegenover 2024.

3.939

NE's zijn alle nota's die naar buitenlandse partnerdiensten werden verstuurd. Dit is een status quo ten opzichte van 2024.

ANTWOORDEN OP PARLEMENTAIRE VRAGEN

▸ INZET BIM

1.988

De VSSE heeft een wettelijk kader om zogenaamde bijzondere inlichtingenmethoden (BIM's) toe te passen. Het gaat om inlichtingenmethoden die intrusief ingrijpen op het privéleven van medeburgers (zoals afluisteren van telefoongesprekken). Deze methoden kunnen enkel ingezet worden onder controle van drie onafhankelijke magistraten.

VEILIGHEIDSVERIFICATIES

In 2025 is het aantal veiligheidsverificaties dat de VSSE verrichtte met 5,14 procent gestegen in vergelijking met 2024. De stijging van het aantal verificaties zet zich dus al enkele jaren door. Gegeven de geopolitieke context en het toegenomen veiligheidsbewustzijn verwacht de VSSE dat dit aantal de komende jaren zal blijven toenemen.

335.503

FONDS	AANTAL STREKKENDE METER
Incivieken	10
Sûreté Ruanda-Urundi	16
Occupation Résistance	14
Occupation Allemande	1,5
Occupation Collaboration	2,5

OVERDRACHT ARCHIEVEN

Sinds oktober 2022 heeft de VSSE de wettelijke verplichting haar historische archieven te declassificeren en vervolgens over te dragen aan het Algemeen Rijksarchief. In 2025 werden in totaal 5 archieffondsen gedeclassificeerd en overgedragen, goed voor in totaal 44 strekkende meter archief. De tabel geeft een overzicht van de verschillende fondsen die het afgelopen jaar werden overgedragen.

HOE OMGAAN MET HET VERLEDEN IN DE TOEKOMST

VSSE declassificeert in gestaag tempo haar archieven met het oog op de overbrenging ervan naar het Algemeen Rijksarchief. Bovenstaande facts & figures geven daar een beeld van. De ontsluiting van deze archieven via het Rijksarchief en het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (CEGESOMA) verloopt steeds vlotter. Mensen vinden op die manier de weg naar ons verleden. Het is het vaste voornemen van de VSSE om die inspanningen in de toekomst verder te zetten.

Heel veel van wat vandaag op inlichtingenvlak gebeurt, staat niet meer op papier. De inlichtingenwereld wordt ook op dat vlak digitaal. Omgaan met digitale archieven is een grote uitdaging. Vandaar dat de VSSE het initiatief nam om samen met partnerdiensten (de ADIV, federale politie, Buitenlandse Zaken, OCAD, NCCN) en het Rijksarchief een werkgroep tot stand te brengen die zich buigt over de complexiteit van archivering en ontsluiting van digitale archieven.

Dat dit een uitdaging wordt, blijkt onder meer uit de 16 en 35 mm films waarover VSSE beschikt. Die worden momenteel ook gedeclassificeerd en, indien er nog een historisch nut is, gedigitaliseerd en overgedragen aan het Rijksarchief. Om dat te realiseren deden we een beroep op CINEMATEK, het Koninklijk Belgisch Filmarchief.